Egzemplarz bezpłatny
ODR Grabanów

DORADZTWO ROLNICZE

cena 2500 zł

miesięcznik ODR w Grabanowie

maj NR 8 (57)

W numerze:

* Spostrzeżenia doradców
* Zwalczanie stonki ziemniaczanej
* Zachowawcza uprawa roli
* Jak zachować zdrowie i urodę
* Sianokosy
* Moje kwiaty
* Boczniak w żywieniu
* Wieści z targów i jarmarków
* Preferencje kredytowe dla rolnictwa
* Przedstawiam gospodarstwo
* ZSR w Leśnej Podl., Jabłoniu i Łosicach
* Poplony
* Żywienie tuczników
* W czerwcu

XVII Olimpiada

Wiedzy i Umiejętności Rolniczych

W dniach 16 i 17 kwietnia br. w Zespole Szkół Rolniczych w Jabłoniu odbyły się eliminacje okręgowe XVII edycji olimpiady Wiedzy i Umiejętności Rolniczych.

W eliminacjach udział wzieli uczniowie szkół rolniczych województw: białostockiego, łomżyńskiego, siedleckiego, suwalskiego i bialskopodlaskiego.

Olimpiada prowadzona była w 4 blokach tematycznych: produkcja roślinna, zwierzęca, mechanizacja rolnictwa i ogrodnictwo.

Łącznie we wszystkich blokach tematycznych wzięło udział 129 uczniów z 28 szkół rolniczych. Pierwsze miejsce i puchar Rektor WSRP w Siedlcach zdobył Zespół Szkół Rolniczych w Jabłoniu. Indywidualnie młodzież z Zespołu w Jabłoniu zdobyła w bloku tematycznym

z produkcji roślinnej II miejsce Wołowik Stefan
III miejsce Waszczuk Ryszard

z mechanizacji rolnictwa II miejsce Pykało Mariusz
IV miejsce Lamczyk Mariusz

Uważam, że cele olimpiady:

* rozwijanie wśród młodzieży zainteresowań rolnictwem oraz popularyzacja i pogłębienie wiedzy i umiejętności rolniczych,
* rozbudzenie ambicji dalszego kształcenia i doskonalenia zawodowego uczniów,
* pomoc w pozyskaniu odpowiednich kandydatów na wyższe studia rolnicze oraz popularyzacja osiągnięć i perspektyw rozwoju polskiego rolnictwa zostały osiągnięte.

Realizując zadania zawarte w programie olimpiady, młodzież wzbogaciła swoje przygotowanie zawodowe, a jednocześnie dzięki pogłębieniu wiedzy i umiejętności przyczyni się do unowocześnienia przyszłego-własnego gospodarstwa rolnego i polskiego rolnictwa.

inż. B. Chachulski

Co hodowca krów mlecznych wiedzieć powinien ...

Każdy hodowca krów mlecznych zainteresowany wysoką produkcją mleka dobrej jakości poza prawidłowym żywieniem musi zrozumieć podstawowe zasady zapobiegania chorobom wymienia a następnie dostosować je do możliwości i wprowadzić do codziennej praktyki w swojej oborze.
Zasady i czynności, które powinny być stosowane w oborach krów mlecznych.

1. Pierwiastki i krowy zdrowe doi się w pierwszej kolejności. Następnie doi się krowy z mastitis a jeśli są na to warunki, oddzielnie. Ma to zapobiegać przenoszeniu bakterii z krowy chorej na zdrową.
2. Krowa może być wydojona tylko w okresie fizjologicznego przypuszczenia mleka, który trwa około 5-7 minut.Odruch ten należy wywołać przez odpowiednie traktowanie krowy oraz przez wykonanie masażu wymienia. Przeprowadzając masaż wymienia należy je przedtem oczyścić i wymyć w ciepłej bieżącej wodzie następnie dokładnie osuszyć osobną ścierką dla każdej krowy (najlepiej ręcznikiem papierowym).
   Na specjalną płytkę zdaja się 2-3 strugi mleka oddzielnie z każdego strzyka. Przeddajanie pozwala stwierdzić czy wystąpiło fizjologiczne przypuszczanie mleka oraz ocenić wzrokowo normalność mleka, te pierwsze strugi mleka usuwamy jako najbardziej zakażone bakteriami. Po wykonaniu tych czynności (ok.45-60 sek.) zakłada się aparat udojowy. Mleko powinno popłynąć ze wszystkich ćwiartek. Jeśli mleko nie płynie wykonuje się dodatkowy masaż (już przy założonym aparacie udojowym).
3. Dojarz powinien czuwać aby aparat udojowy nie pozostał na wymieniu dłużej tj. po zakończeniu spływu mleka. W przeciwnym razie dochodzi do tzw. "pustodoju", które uszkadza ujście kanału strzykowego a tym samym ułatwia zakażenie bakteriami zdrowej ćwiartki wymienia. Bezpośrednio po zdjęciu aparatu udojowego z wymienia odkaża się strzyki w specjalnym płynie dezynfekcyjnym lub smaruje sprawdzonym nowoczesnym kremem EUTRA. Jest to zabieg bardzo ważny w zapobieganiu zakażenia wymienia. W sprzedaży znajdują się urządzenia, które automatycznie we właściwym czasie zdejmują kubki udojowe z wymienia.
4. Dojarka mechaniczna bezpośrednio po każdym doju musi być należycie wymyta i wydezynfekowana. Jest to bezwzględny warunek utrzymania czystego mleka oraz obniżenia możliwości zakażenia wymienia bakteriami.
   W praktyce przestrzega się następujących ogólnych zasad:
   – płukanie wodą bieżącą,
   – dezynfekowanie i mycie
   –2-3 razy w tygodniu stosować roztwór kwasu azotowego, celem usunięcia kamienia mlecznego,
   – płukanie ciepłą wodą o temp.60-70 stopni C,
   – osuszenie.
5. Dój mechaniczny jest wyjątkowym przykładem bardzo ścisłego współdziałania mechanizmu z żywym organizmem. Współdziałanie to jest częste (2-3 razy dziennie) w ciągu 305 dni przez wszystkie laktacje w życiu krowy.

Przyjmuje się, że podstawowym kryterium sprawności dojarki mechanicznej jest stabilność podciśnienia na poziomie 0,5 atmosfery przy pracy wszystkich aparatów udojowych.
Oprócz okresowych pomiarów rezerwy podciśnienia w instalacji udojowej również praca pulsatora wymaga kontroli celem określenia jego częstotliwości oraz wielkości fazy ssania i masażu.
Bez utrzymania dojarek mechanicznych w ciągłej sprawności technicznej i prawidłowego ich stosowania nie może być mowy o racjonalnym pozyskiwaniu mleka.

Antonina Strącicka

.ZASTOSOWANIE MIKROBIOLOGICZNEGO PREPARATU UTYLIZACYJNEGO EKOL-F W GOSPODARSTWIE ROLNYM

Jednym z gospodarstw kontaktowych na terenie mojego działania jest gospodarstwo Pana Zygmunta Izdebskiego zam. w Łosicach. Gospodarstwo zajmuje pow. 10 ha.U.R. w tym 8 ha.G.O.i 2 ha.U.Z. Rolnik dzierżawi oprócz wyżej wymienionej powierzchni 15 ha.G.O. Gospodarstwo nastawione jest na produkcję trzody chlewnej.
W 1981r.rolnik wybudował chlewnię częściowo zmechanizowaną o wymiarach 9 x 36 m. a w 1992 r.drugą w pełni zmechanizowaną o wymiarach 15 x 5 4m.Obecnie użytkuje 50% nowo wybudowanej chlewni.W obu chlewniach stan trzody jast następujący:30 macior,70 tuczników,120 warchlaków,80 prosiąt.W przyszłości Pan Izdebski zamierza tą ilość podwoić.
W związku z tak znaczną ilością sztuk trzody chlewnej wystąpił problem wykorzystania gnojowicy w sposób bezpieczny dla środowiska.W tym celu rolnik skorzystał z oferty biologicznego wspomagania gospodarki gnojowicą i zastosował mikrobiologiczny preparat utylizacyjny EKOL-F. Wyżej wymieniony preparat przeznaczony jest do efektywnej utylizacji gnojowicy i innych odchodów powstających w toku produkcji rolnej.Preparat działa makro-i mikroskopowo w odchodach wstępnie je upłynniając a następnie wzbogacając w przyswajalny azot(N).Dodatkową zaletą preparatu jest ubezwonnienie np.gnojowicy co ma kapitalne znaczenie w przypadku jej wprowadzenia jako nawóz do środowiska. Ponadto preparat zawiera stosowne substancje odżywcze, stabilizatory kwasowości i czynniki umożliwiające rozpoczęcie pracy w warunkach wstępnie dominujących innych kultur bakteryjnyych.Preparat EKOL-F można stosować na mokro i sucho.
W przypadku jednorazowej operacji wywiezienia na pole,w pierwszym tygodniu należy wprowadzić 1 kg. na 60 m.sześciennych odchodów ,w drugim tygodniu 0,4 kg.i po 14 dniach,po całkowitym przetworzeniu usunąć.W przypadku przepływowej utylizacji,w pierwszym tygodniu należy wprowadzić 1 kg.do 60 m.sześciennych. W drugim tygodniu 0.6 kg. i co tydzień po 0.15 kg.Założeniem jest produkcja około 15-20 ton gnojowicy dziennie.
Pan Izdebski zastosował preparat na mokro i już po 7 dniach były widoczne efekty.Pan Zygmunt jast bardzo zadowolony z zastosowania tego preparatu.EKOL-F nie działa szkodliwie na środpwisko,co w obecnym czasie ma bardzo duże znaczenie.Jak twierdzi rolnik stosując wyżej wymieniony preparat gnojowica nie zmienia swojej konsystencji,dzięki temu ułatwione jest jej wywożenie.Dodatkową zaletą preparatu EKOLU-F jest zdolność do oczyszczającego działania na skorodowane rury i urządzenia.
Rolnik wykorzystując gnojowicę do zasilania roślin nie zauważył działania jej ubocznych skutków na uprawy.
Mam nadzieję iż znaczna część rolników będzie zainteresowana tym preparatem,dlatego też podaję aktualny koszt inokulacji obiektu ze zbiornikiem około 30 m. sześciennych, który obecnie wynosi około 300 tys.zł.Jest to cena porównywalna z kosztem wywozu dwóch wozów asenizacyjnych. Biorąc pod uwagę współczesne wymogi związane z ochroną środowiska uważam,że EKOL-F jest jednym z lepszych preparatów obecnie stosowanych w rolnictwie.

mgr Barbara Bahniuk.

Sympozjum

18-19 maj 1993

Grupa rolników i specjalistów zakładowych Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Grabanowie uczestniczyła w sympozjum we Wroniu koło Wębrzeźna woj. toruńskie na temat "Karmienie loch w systemie PORCODE".
W temacie tym zwiedziliśmy chlewnię w której zainstalowano system Porcode oraz uczestniczyliśmy na ten temat w wykładzie Dr. **Leszka Mordarowicza** pracownika naukowego AR w Lublinie, Dyrektora Firmy MardaR.
Motto wystąpienia i zastosowanie systemu Porcode Dr L. Mordorowicz to Art. 2 z Deklaracji Praw Zwierzęcia, oficjalnego dokumentu ONZ.
"KAŻDE ZWIRZĘ MA PRAWO DO POSZANOWANIA - CZŁOWIEK, JAKO GATUNEK ZWIERZĘCY, NIE MOŻE ROŚCIĆ SOBIE PRAWA DO TĘPIENIA I NIEHUMANITARNEGO WYZYSKIWANIA INNYCH ZWIERZĄT. MA ON NATOMIAST OBOWIĄZEK WYKORZYSTANIA CAŁEJ SWEJ WIEDZY DLA DOBRA ZWIERZĄT
- ZWIERZĘ MA PRAWO OCZEKIWAĆ OD CZŁOWIEKA POSZANOWANIA, OPIEKI I OBRONY."
Omawiając system PORCODE referujący podkreślił szereg zalet tego systemu.
Jest on opracowany przez firmę NEPAD-POIESZ z Holandii. System ten nie tylko steruje karmieniem loch, ale pomaga również prowadzić całą pracę hodowlaną na fermie. Jest Latwy do zainstalowania w prawie każdym będącym do dyspozycji budynku lub pomieszczeniu inwentarskim. Rodzaje posadzki: ruszt, pełna podłoga betonowa lub głęboka ściółka nie ma przy tym większego znaczenia.
System PORCODE jest zorganizowany wokół małego komputera z wyświetlaczem ciekłokrystalicznym. Z bardzo uproszczonej klawiatury wprowadza się wszelkie dane dotyczące loch i prosiąt. Sterujący systemem program komputerowy obsługuje stacje pokarmowe.
Jedna stacja pokarmowa może karmić do 50 sztuk zwierząt. Można zaprogramować, aby opuszczająca stację locha powróciła do swojej grupy lub została oddzielona do specjalnego kojca i stąd np. do porodówki lub po planowanym zabiegu powróciła do grupy. Codziennie komputer zleca wydruk, w którym wyszczególnione są lochy, które nie pobrały pełnej, zaplanowanej w danym cyklu paszowym dawki pokarmowej lub co do których są jakieś konkretne zlecenia, np. przeprowadzenie do porodówki lub planowane szczepienia.
Wyniki produkcyjne w chlewniach, w których już funkcjonuje system PROCODE są bardzo dobre. Odchów prosiąt od jednej lochy wynosi średnio 23 sztuki. Częstotliwość oproszeń jest na poziomie 2,3 przy okresie karmienia prosiąt - 28 dni. Śmiertelność prosiąt do 28 dnia życia nie przekracza 8%. Roczne zużycie mieszanki pełnoporcjowej przez jedną lochę wynosi średnio 1.067 kg. Spożycie paszy w rozliczeniu na miot od 7 do 28 dnia życia prosiąt nie przekracza 28 kg. Dobre wyniki świadczą o tym, że system ten został w pełni zaakceptowany przez zwierzęta.
W sympozjum uczestniczyli rolnicy którzy stosują ten system (z innych województw).
Rozmawiając z nimi usłyszałem liczne jego zalety.
* zdecydowanie lepszy komfort i prestiż pracy dla samego hodowcy,
* niski koszt modernizacji budynku i instalowania stacji pokarmowej
* dokładna indywidualna kontrola zwierząt (żywienia, zdrowia, stanu fizjologicznego) i wygodny sposób zarządzania fermą,

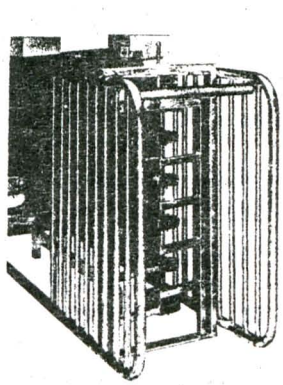

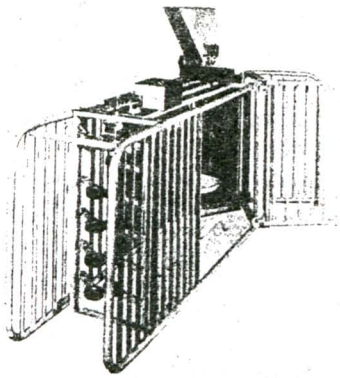

* ułatwiona obsługa zwierząt
* lochy wolne od stresu są łagodniejsze, nie walczą ze sobą, wydłuża się czas ich brakowania do 8 miotów,
* duża ilość ruchu, legowisko ze słomą i utrzymywanie w warunkach zbliżonych do naturalnych powoduje, że porody loch są łatwiejsze a żywotność i przeżywalność prosiąt większa.
Sam system i jego zalety były głównym celem dociekań naszych rolników uczestniczących w sympozjum: Dyskutowali, pytali i wypowiadali swoje wnioski - bacznie to obserwując.
Stwierdzam, że czynili to z wielkim zaangażowaniem i dużym zasobem wiedzy. Nie dziwię się bo przecież są to rolnicy o dużym stażu w hodowli trzody chlewnej lub też zdecydowanych na podjęcie tego kierunku produkcji w najbardziej optymalnych warunkach.
- **Kalinowski Andrzej** - zam. Biała k/Radzynia
Prowadzi tucz trzody chlewnej przeciętnie 150 sztuk 7-10 loch w oborze raczej zmodernizowanej, przejazdowej z zapleczem paszowym i silosami.
Zapytany w jakim celu uczestniczy w sympozjum odpowiedział krótko: Marzy mi się chlewnia z komputerem a nawet jeszcze na wyższym poziomie jak ta którą dziś zwiedzaliśmy.
Podkreślił, że głównym inspiratorem jego dociekań, wprowadzanych w gospodarstwie jest specjalista doradztwa rolniczego inż. **Helena Jastrzębska** "TA KOBIETA UMIE PRZEKONYWAĆ I DOBRZE DORADZIĆ. POWIEM KRÓTKO: WIELE OSIĄGNIĘĆ SWOICH ZAWDZIĘCZAM TEJ SPECJALISTCE.
Podobne zdanie o doradcy potwierdził **Małek Leszek** zam. Biała k/Radzynia. Gospodaruje wspólnie z ojcem i bratem Witoldem. Obecny stan chlewni to 200 sztuk tuczników.
Pan Leszek stwierdził, że udział jego jako przedstawiciela rodziny Małków ma na celu: podgląd, wyciągnięcie wniosków i po przyjeździe do domu zdanie szczegółowej relacji pozostałym członkom rodziny.
Całej rodzinie marzy się chlewnia o wysokim komforcie pracy samego hodowcy i wysokich wynikach ekonomicznych.
Izdebski Zygmunt zam. Łosice - entuzjasta chowu trzody chlewnej. Posiada dwie chlewnie, zarodową i tuczarnię. Nacechowany dużą dociekliwością popartą dużym zasobem wiedzy dotyczącej budowy, modernizacji i urządzeń budynków inwentarskich oraz przeprowadzonych prac hodowlanych w zakresie trzody chlewnej.
W drugim dniu pobytu zwiedziliśmy chlewnie rolników indywidualnych co utwierdziło nas w przekonaniu, że generalnie w modernizacji budynków nastąpił zwrot do stworzenia warunków zbliżonych do naturalnych.

inż. B. Chachulski

Jak zachować zdrowie i urodę.

Takie pytanie zadajemy sobie same, nie wiedząc, że starzenie się nie jest tylko oznaką zewnętrzną, ale jest to również proces wewnętrzny.
Seneka powiedział, że starość to najprzyjemniejszy okres życia. Nam jeszcze do starości daleko i mamy czas na zorganizowanie sobie " trzeciego" etapu życia, by mędrcowi bez zastrzeżeń przyznać rację. Jak przedłużyć okres życia sprawnego, aktywnego, jak uchronić się przed niedołężnością i apatią ?.
Godna jest do pozazdroszczenia mądrość i umiejętność pozwalająca bezkolizyjnie i przy rozsądnej dbałości o zdrowie przejść przez średnie i starsze lata swego życia. Mówiąc o utrzymaniu przez całe swoje życie prawidłowej wagi nie można pominąć tak ważnej sprawy jaką jest racjonalne odżywianie. Nie chodzi tu nawet o dokładne liczenie kaloryczności potraw, co ma ścisły związek ze szczupłą, młodą sylwetką, lecz w głównej mierze o takie składniki w żywności, których zadaniem jest podtrzymanie naszej urody i zdrowia.
11 witamin ocenia się jako niezbędne dla organizmu. Niektórych z nich organizm potrzebuje w niewielkich ilościach, to jednak brak ich powoduje zaburzenia wprawidłowym funkcjonowaniu organizmu. Dlaczego tak się dzieje, że minimalne ich ilości mają takie znaczenie ?. Wyjaśnić to może mechanizm rządzący przemianą materii : białko jest surowcem budowlanym, węglowodany i tłuszcze materiałem energetycznym, a witaminy są tzw. " rozrusznikiem" , który organizm i czuwa nad sprawnym funkcjonowaniem.
Jeśli dbamy o urozmaicone, w miarę racjonalne żywienie, organizm nasz powinien otrzymywać codziennie wszystkie składniki pokarmowe jak też witaminy i składniki mineralne. Ważną rzeczą jest uświadomienie sobie kiedy i w jakich warunkach przyswajalność witamin przez organizm zmniejsza się w niebezpieczny sposób. Na niedowitaminizowanie mimo iż odżywiamy się racjonalnie mają wpływ następujące okoliczności:
Palenie - wpływa niekorzystnie, szczególnie u kobiet, organizm palacza wymaga o 30 - 40% więcej witaminy C niż osób niepalących.
Alkohol - osoby pijące cierpią na niedostatek witaminy C, alkohol ma wpływ na działanie enzymu zawartego w wątrobie. Ponieważ organizm kobiety toleruje mniejsz dawki alkoholu, już przy niewielkim jego nadużyciu niedostatek staje się niepokojący.
Odchudzanie - preparaty oraz środki odchudzające utrudniają pobierania witamin przez przewód pokarmowy, a te które zawierają parafinę "rabują" rozpuszczalne w tłuszczach witaminy: A, D i K.
Antybiotyki - niektóre witaminy z grupy B powstają przy udziale bakterii z przewodu pokarmowego. Kuracja antybiotykowa wpływa na niszczenie flory bakteryjnej, a tym samym zakłóca produkcję wspomnianych witamin.
Białe pieczywo - jedząc wyłącznie białe pieczywo narażamy się na niedobór witaminy B_1, której bogatym źródłem jest razowy chleb. Stajemy się pobudliwe, niespokojne, źle sypiamy, trudno się nam skoncentrować a nie jest to obojętne dla naszego wyglądu.
Niedostatek żelaza - objawia się ciągłym uczuciem zmęczenia, bólami głowy, brakiem pamięci i apetytu, przykrą dla otoczenia pobudliwością nerwową, skłonnościami depresyjnymi, ogólnie mówiąc brakiem chęci do życia. Naszą uwagę na to, że nie wszystko jest w porządku w naszym organiźmie powinni zwrócić następujące objawy: wypadanie włosów, suchość skóry, łamliwość paznokci, tworzenie się zajadów.
Zdrowy człowiek, chcąc zapewnić organizmowi prawidłową gospodarkę żelazem powinien uwzględniać w swoim jadłospisie produkty takie jak: podroby, chude mięso, razowe pieczywo, pory, szpinak, wiśnie, suszone morele, brzoskwinie, orzechy, kakao, czekolada. Dzienne zapotrzebowanie na żelazo wynosi około 20 mg. np. w 100 g jabłek znajduje się 0, 3 mg żelaza.
Owoce nie zawierają dużej ilości żelaza, ale mają duże ilości pektyn, które spełniają rolę oczyszczenia organizmu między innymi z cholesterolu. Z tego właśnie powodu są cenne, szczególnie dla osób w średnim i starszym wieku. Warto też wspomnieć, że tzw. "połykaczem żelaza jest alkohol i dla organizmu kobiet jest bardziej szkodliwy niż dla organizmu męższczyzn.
Mało kto wie, że o naszym samopoczuciu, o tym czy jesteśmy przygnębione, czy wesołe, uprzejme, czy kłótliwe w znacznej mierze decyduje poziom wapnia we krwi. Niedostatek wapnia może objawiać się również bezsennością, wynikającą z nieumiejętności odprężania się i zrelaksowania. Brak wapnia powoduje pewne zaburzenia wprawidłowym krzepnięciu krwi, pracy serca, oraz wywołuje np. kurcze łydek i stóp, tak często dokuczające nam w starszym wieku. Deficyt wapnia występuje u kobiet szczególnie w okresie menopauzy, objawia się przykrymi uderzeniami krwi do głowy, pocenie się w nocy, kurcze mięśni w łydkach - można je w znacznym stopniu złagodzić przyjmując preparaty wapniowe, które oczywiście zaleci lekarz. Najbogatszym źródłem wapnia jest mleko i jego przetwory: jogurt, kefir, serwatka. Dlatego też jedna szklanka gorącego mleka jest często lepszym lekiem niż pigułka nasenna. Oczywiście jedna szklanka mleka dla organizmu jest przysłowiową "kroplą w morzu" i dlatego należ spożywać dziennie 2 - 3 szklanki. Wapń występuje też obfocie w serach podpuszczkowych
(żółtych) i białych oraz niektórych rybach. Szczególnie sardynki, spożywane z ośćmi, które w konserwie są miękkie i można je jeść bez obaw są bogate w wapń - dotyczy to też innych ryb konserwowych.
Prawidłowe żywienie nie jest jedynym czynnikiem wpływającym na zdrowie i urodę ale jest najważniejszym. Sprawdźmy więc jak się odżywiamy same iswoje rodziny - czy prawidłowo ?. Czy próbujemy przestrzegać podanych zasad ?. Jeśli nie to poprawmy swoją dietę a będzie się nam lżej i pogodniej żyć.

Opracowała na podstawie literatury:
Maria Wołos - specjalista d/s wiejskiego gospodarstwa domowego.

Boczniak w żywieniu.

Wartość odżywcza grzybów jest niewielka. Większe znaczenie mają ich walory smakowe i zapachowe i z tego powodu polecane są w żywieniu. To właśnie walory smakowe i zapachowe wpływają na lepsze trawienie i przyswajalność pokarmów.

W swoim składzie chemicznym grzyby zawierają duże ilości wody a małe ilości suchej masy. Ich wartość kaloryczna jest niska (100g świeżej masy grzybów: 20-45 kalorii), rOwnież niska jest zawartość w nich białka (2,7 - 4,9 % w suchej masie).

W grzybach znajdują się liczące ilości składników mineralnych i witamin. Stwierdzono, że grzyby uprawne zawierają większe ilości witamin niż grzyby dziko rosnące. W kapeluszach boczniaka są duże ilości witamin z grupy B i kwasu foliowego. Zawartość składników mineralnych zależy od gatunku grzyba, jego wieku i podłoża. W naskórku kapelusza przeważają związki chloru i krzemu, kapelusze są bogate w tlenki siarki, natomiast trzony w wapń i glin.

Przetwórstwo grzybów.

Wiadomo, że grzyby są surowcem nietrwałym i dlatego należy je spożywać na bieżąco po zbiorze lub przetwarzać. Przetwórstwo chroni przed ich zepsuciem i utrwala wartości smakowo - zapachowe.

Suszenie - w przypadku boczniaka można suszyć trzony grzyba, ktOre są twarde i łykowate nawet po długim gotowaniu, nie nadają się więc do bezpośredniego spożycia. Wysuszone trzony należy rozetrzeć na mączkę i przechowywać w słojach szczelnie zamkniętych lub w folii.

Solenie - grzyby dokładnie oczyścić, odciąć trzony, posortować wg. wielkości (większe można pokroić na kawałki). Następnie opłukać starannie pod bieżącą wodą. OpLukane grzyby zblanszować (obgotować) w słabym roztworze soli przez 10 - 15 minut. Potem grzyby szybko schłodzić zimną wodą, odsączyć i ułożyć w naczyniu, w którym mają być solone.

Solenie grzybów przeprowadza się trójstopniowo. Stosuje się roztwory wodne soli kuchennej o stężeniu 5, 15, 20 %, rozpoczynając od stężenia najniższego i zmieniając roztwory co 24 - 48 godz. Zasolone roztworem 20% grzyby przykryć wyparzonym płótnem, talerzem i obciążyć kamieniem. Solone grzyby przechowywać w pomieszczeniu chłodnym w temp. około 5°C. Grzyby te można wykorzystywać do sporządzania potraw takich jak z grzybów świeżych, usuwając wcześniej z nich sól poprzez kilkakrotne płukanie wodą.

Mrożenie - kapelusze boczniaka oczyścić, opłukać dokładnie w wodzie i osuszyć. Grzyby można mrozić luzem lub w opakowaniu foliowym czy w folii aluminiowej. Najwłaściwsza temperatura mrożenia poniżej - 20°C. Po zamrożeniu grzyby przechowywać w zamrażarce w temp. około - 20°C. Mrożone grzyby właściwie przechowywane nic nie tracą ze swoich walorów odżywczych i smakowo - zapachowych. Można przygotowywać z nich potrawy jak z grzybów świeżych.

Marynowanie - kapelusze boczniaka oczyścić, opłukać a następnie obgotować w osolonej wodzie, potem odcedzić i włożyć do słoja. Przygotować zalewę z wody, octu lub kwasu cytrynowego z dodatkiem soli, cukru, gorczycy, ziela angielskiego. Zalewę zagotować, gorącą zalać grzyby w słojach a następnie pasteryzować 20 min.

Marynaty łagodne powinni zawierać około 1% octu, o smaku ostrzejszym do 3%.

Potrawy z boczniaka.

Boczniaki panierowane:

Opłukane kapelusze boczniaka namoczyć na kilka minut w mleku, potem obtoczyć w mące, jajku i bułce tartej, smażyć na tłuszczu na złoty kolor. Podawać z ziemniakami i surówką.

Boczniaki duszone:

Grzyby opłukać, większe kapelusze można pokroić na kawałki, podsmażyć na oleju lub słoninie, dodać pokrojoną w kostkę cebulę.

Posolić i zalać mąką rozprowadzoną w wodzie ze śmietaną. Dusić około 15 minut.

Zupa z boczniaka:

Przygotować wywar z mięsa i włoszczyzny. Kapelusze boczniaka opłukać, pokroić w wąskie paski i wrzucać do wywaru razem z ziemniakami pokrojonymi w kostkę. Po ugotowaniu doprawić mąką ze śmietaną i dodać posiekaną zieleninę.

Sałatka z boczniaka:

Kapelusze grzybów po opłukaniu wrzucić na kilka minut do wrzącej, osolonej wody. Potem odcedzić i drobno pokroić, dodać pokrojoną w kostkę cebulę i jaja ugotowane na twardo. Dodać sól, pieprz, kwasek cytrynowy, wymieszać z majonezem lub śmietaną.

Sos z boczniaka:

Grzyby umyć i ugotować w wodzie osolonej razem z cebulą. Po ugotowaniu grzyby i cebulę drobno pokroić i wrzucić do wywaru zaprawiając go śmietaną z mąką, dodać do smaku sól, pieprz.

Flaczki z boczniaka:

Ugotować marchew, pietruszkę, seler, por w małej ilości wody, odcedzić, pokroić w paseczki. Kapelusze boczniaka pokroić w paski a cebulę w półplastry, wrzucić je razem do wywaru z włoszczyzną. Gotować 15 - 20 minut, dodać do smaku przyprawy. Z masła i mąki zrobić białą zasmażkę, wlać do grzybów, dokładnie wymieszać. Podawać z pieczywem lub ziemniakami.

mgr inż Bożena Warda

Opracowano na podstawie literatury.

Moje kwiaty moją wizytówką.

Okres wiosenny jest najbardziej odpowiedni do przesadzania roślin doniczkowych a nie wszystkie panie dobrze sobie z tym radzą i popełniają wiele błędów.

Należy wiedzieć, że jednym z najważniejszych elementów decydujących o powodzeniu w uprawie roślin doniczkowych jest podłoże. Powinno ono zawierać wszystkie podstawowe składniki pokarmowe: azot, fosfor, potas, wapń oraz mikroelementy takie jak: magnez, miedź, siarka, żelazo, molibden, bor, mangan, cynk i kobalt. Duże znaczenie ma też odczyn podłoża. Większość roślin

wymaga odczynu zbliżonego do obojętnego ale są rośliny takie jak azalie, różaneczniki, wrzośćce, wymagające podłoża kwaśnego. Do uprawy roślin doniczkowych najlepiej używać mieszanek z różnych rodzajów ziemi. Pełnowartościowe podłoże można przygotować we własnym zakresie mieszając ziemię gnojową, kompostową i darniową. Nie polecam ziemi sprzedawanej w kwiaciarniach, ponieważ nie ma pewności jaka ona naprawdę jest. Nie jest ona sprawdzana a zawartość składników pokarmowych i wartość pH wykazuje perwne różnice.

Należy wiedzieć, że ziemie: kompostowa, gnojowa i darniowa mogą zawierać czynniki chorobotwórcze dlatego przed przesadzaniem roślin należy je odkazić poprzez podgrzewanie przez około 1 godziny w piekarniku w temperaturze nie wyższej niż 60°C. Do ziemi kwiatowej wskazany jest również dodatek węgla drzewnego, szczególnie dla roślin takich jak anturium i ananasówka.

Kobiety w terenie częst pytają dlaczego kwiaty słabo rosną lub chorują. Odpowiadam, że największym błędem popełnianym przy uprawie roślin doniczkowych jest zbyt długie nieprzesadzanie roślin, ponieważ w miarę wzrostu rośliny składniki pokarmowe z podłoża powoli się wyczerpują nawet jeśli stosowane są nawozy płynne, ziemia zakwasza się i zbija a na powierzchni pojawia się nalot związków wapnia, powstający wskutek podlewania twardą wodą albo rozwijają się wilgotne naloty grzybów lub glonów.

Zasada jest taka, że młode rośliny szybko rosnące przesadza się co roku, natomiast starsze co 2 - 3 lata. Palmy, draceny, fikusy przesadza się co 5 - 6 lat. Nowa doniczka powinna mieć średnicę o 2 - 3 cm większą od poprzedniej. Na dnie doniczki układa się kilka kamyczków stanowiących drenaż. Jest to szczególnie ważne u roślin, które nie znoszą zalewania jak jukka czy fikus. Kamyczki zasypujemy żwirem lub piaskiem. Dopiero na to sypiemy przygotowaną ziemię.

Po przesadzeniu rośliny należy obficie podlać i ustawić w miejscu osłoniętym od bezpośredniego działania promieni słonecznych. Trzeba wiedzieć, że o każdej porze można a nawet trzeba przesadzić rośliny jeśli w doniczce są szkodniki takie jak wazonkowce lub dżdżownice. Od tego zależy wygląd naszych roślin pokojowych.

Aby nie dopuścić do wyczerpania substancji odżywczych należy stosować nawożenie. Dokarmianie roślin doniczkowych rozpoczyna się wiosną w miesiąc po przesadzeniu a kończy na przełomie sierpnia i września. W okresie jesienno - zimowym przerywamy dokarmianie roślin z wyjątkiem tych, które kwitną w ziemie np. azalia, zygokaktus.

Proponuję stosowanie nawozów naturalnych np. przefermentowanego przez około 2 tygodnie krowieńca w proporcji 1:4 lub gnojowicy rozcieńczonej 10 - krotnie. Są w handlu gotowe wieloskładnikowe nawozy przeznaczone głównie dla roślin doniczkowych. Na szczególną uwagę zasługują pałeczki nawozowe, które umieszcza się bezpośrednio w doniczce, bez żadnych dodatkowych zabiegów.

A oto inne dostępne wieloskładnikowe nawozy dla roślin doniczkowych dostępne w sprzedaży: Agrosol U - nawóz płynny, Agrowit - nawóz płynny, Florowit - nawóz płynny, Flora - tabletki a także specjalny nawóz Pokon plus - przeznaczony dla roślin kwitnących w zimie jak cyklameny, azalie, begonie.

Informacje, zawarte w artykule są w części odpowiedzią na liczne zapytania w terenie - "Co robić aby kwiaty moje były moją wizytówką?".

Opracowała: Ewa Ciepielewska

specjalista d/s wiejskiego gospodarstwa domowego.

Porady pszczelarskie

Bardzo ciepła tegoroczna wiosna spowodowała wcześniejsze i większe zapotrzebowanie rodzin pszczelich na plastry. Muszą one nie tylko pokryć potrzeby matki na komórki do czerwienia, ale również i dostateczną ich ilość do magazynowania nektaru. Do momentu rozpoczęcia produkcji wosku poszerzamy gniazda plastrami, które przynajmniej raz były już zajmowane przez czerw, gdyż w takich właśnie, w tym czasie matka chętnie składa jaja.

Wypacanie wosku w silnych rodzinach rozpoczyna się wraz z rozkwitaniem pierwszych krzewów owocowych.

Podczas wykorzystania najwcześniejszych pożytków (klon, mniszek, sad), w celu uzyskania miodu towarowego stosuje się nadstawkę (półnadstawkę).

Na gniazdo, po wyjęciu kilku beleczek odstępnikowych kładzie się kratę odgrodową i nadstawkę (na początku niekompletną). Gniazdo i nadstawkę poszerzamy zależnie od przybywania nakropu (w nadstawce) i czerwiu (w gnieździe). Po dokonaniu kratowania pionowego (w ulach leżakach) po 8-10 dniach przenosimy 2-3 plastry z krytym czerwiem przed kratę odgrodową by na ich miejsce dać ramki z węzą.

W ulach stojakach plastry z czerwiem przenosimy do korpusu nadstawkowego. Terminowe dodanie węzy skutecznie zapobiega powstawaniu w tym okresie nastroju rojowego.

Rzepak w naszych warunkach klimatycznych jest jednym z największych pożytków towarowych. Aby w maksymalnym stopniu rodziny pszczele wykorzystały pożytek nektarowy z rzepaku ozimego należy je podwieźć bezpośrednio do plantacji. Stwierdzono, że przy pożytku odległym od pasieki o 1 km każda zbieraczka wykonuje 20 lotów dziennie. Natomiast, gdy źródło nektaru znajduje się w odległości 200 m od pasieki, zbieraczki dokonują 50-60 lotów. Należy przy tym wziąć pod uwagę warunki pogodowe. Przy niesprzyjającej aurze pszczoły oddalone od pożytku o ponad 500 m nie wylatują do pracy wcale, lub w bardzo małym stopniu. Natomiast przy takich samych warunkach pogodowych, pszczoły stojące w łanie rzepaku wykorzystują na lot każdą stosowną chwilę. Oprócz ograniczenia matki w czerwieniu przez kratę odgrodową dobre wyniki daje terminowe poszerzanie gniazd. Zastosowanie w tym celu suszu może spowodować pojawienie się nastroju rojowego. Dlatego też należy wykorzystać pęd pszczół do wydzielania wosku.

Gdy tylko rodziny pszczele zaczną pobielać plastry należy gniazdo poszerzyć węzą (stosownie do siły rodziny). Jeżeli tego nie zrobimy, rodziny pszczele tym szybciej wejdą w nastrój rojowy im intensywniej będzie nektarował rzepak.

Kierowanie rozwojem rodzin pszczelich w sezonie powinno polegać na łączeniu zbyt słabych a podziale nadmiernie silnych. Do powiększenia pasieki najlepiej użyć rodzin wchodzących w nastrój rojowy. Odkład utworzony wcześnie tj. na początku czerwca, mimo że na początku nie będzie zbyt silny, ma większe szanse dojść do siły przed jesiennym karmieniem od odkładów późniejszych.

Taki odkład powinien się składać z co najmniej 3 plastrów dadanowskich obsiadanych przez pszczoły. dla których dajemy nieunasienioną matkę. Ul z odkładem ustawiamy możliwie najdalej od macierzystego, aby zapobiec powracaniu pszczół i otwieramy wylot na jedną pszczołę. Należy (w razie konieczności) podkarmić co tydzień 1-2 l syropu 1:1 oraz systematycznie zasilać odkłady plastrami z czerwiem krytym z silniejszych rodzin. Nowo utworzone rodziny można nawet w pełni sezonu leczyć przeciw warrozie, gdyż na wziątek towarowy od nich można liczyć dopiero w przyszłym roku.

Pasieka przy ODR przyjmuje zamówienia na matki pszczele unasienione i nieunasienione oraz na odkłady. Ma również do sprzedania ule dadanowskie i wielokorpusowe (typu W.Ostrowskiej).

M. Kałabun

Czy w naszych glebach brakuje mikroelementów?

W ostatnich latach w moim rejonie działania,na terenie gminy Biała Podlaska 10 rolników zdecydowało się pobrać próbki gleby na zasobność mikroelementów. Analizę wykonano w O.S.CH.Rolniczej Lublin na zawartość pięciu podstawowych mikroelementów tj. miedzi.żelaza,boru i manganu. Analizy wykonano odpłatnie. Gospodarstwo w ktorym pobrano próby,były dobrze prowadzone stosowano optymalne nawożenie organiczne i mineralne i osiągano wysokie plony.2 próby pobrano z terenów zaniedbanych rolniczo, które jeden z rolników zakupił w celu zagospodarowania. Wyniki analiz były następujące:

1. We wszystkich próbach zawartość manganu,cynku i żelaza była średnia lub wysoka.
2. Zasobność niską stwierdzono w przypadku miedzi 90% i boru 80% wszystkich badanych prób.
3. Zasobność w miedż i bor na gruntach użytkowanych intensywnie była niższa niż na gruntach zaniedbanych rolniczo. Grunty, z których pobierano próby należały przeważnie do klas od VI do IV a.

Na podstawie wyżej wymienionych faktów nasuwają się następujące wnioski:

1. Intensyfikacja produkcji roślinnej powoduje wyczerpywanie gleby z mikroelementów najszybciej z miedzi i boru.
2. Dawki mikroelementów dostarczane z obornikiem nie wystarczają do pokrycia potrzeb roślin w przypadku uzyskiwania wysokich plonów.
3. Konieczne staje się uzupełnianie nawożenia nawozami zawierającymi mikroelementy.

Są trzy sposoby nawożenia mikroelementami:

1. Nawożenie doglebowe nawozami mikroelementowymi np: boraks, siarczan miedzi,siarczan cynku i nawozami makroelementowymi zawierającymi dodatki mikroelementów np.polifoska miedziowa,superfosfat borowany.
2. Nawożenie dolistne nawozami mikroelementowymi np. boraks, siarczan miedzi.
3. Nawożenie dolistne płynnymi nawozami mikroelementowymi np.Insol,Mixt,Ekolist itp.
4. Nawożenie donasienne poprzez zaprawianie nasion preparatami zawierającymi mikroelementy np.Bional.

Metoda 1 i 2 są najbardziej radykalnymi metodami i muszą być poprzedzone analizą zawartości mikroelementów, ponieważ ich przedawkowanie może działać toksycznie na rośliny i środowisku. 3 i 4 sposób może być stosowany bez ograniczenia i jest najbardziej rozpowszechniony.

Informacji o pobieraniu prób gleby na zawartość mikroelementów i stosowaniu nawozów mikroelementowych udzielają spesjaliści Rejonowych Zespołów Doradztwa Rolniczego.

Własne spostrzeżenia opisał:
mgr inż. Dariusz Sęczyk

Gorczyca biała

W ostatnich latach wzrost sprzętu zbóż kombajnami,powoduje zmniejszenie uprawy poplonów ścierniskowych w postaci tradycyjnych dotychczas roślin, takich jak seradela czy łubin. Rośliny te wymagają wczesnego siewu tj. do 20 lipca, ponieważ okres wegetacji jest stosunkowo długi, a zahamowanie wzrostu w początkowym okresie ich rozwoju wynosi 2 - 3 tygodni. Uniemożliwia to praktycznie ich siew po zbożach sprzątniętych kombajnami.

Mając to na uwadze, podjęliśmy z niektórymi rolnikami w gminie Rokitno, takimi jak: Daniluk Marek z kol. Michałki, Sudewicz Jan z Olszyna czy Tur Marek z Rokitna, od dwóch lat uprawę w poplonie ścierniskowym mało znanej rośliny na naszym terenie gorczycy białej.

Gorczyca jest rośliną oleistą, ale również nadaje się na paszę, oraz na przyoranie jako zielony nawóz. Obecnie uprawia ją jako poplon ścierniskowy coraz więcej rolników. Podobnie jak seradela posiada działanie fitosanitarne na glebę. Bardzo ważną zaletą tej rośliny jest jej szybki wzrost i już po 5 - 7 tygodniach od wschodów zakwita.

Na podstawie obserwacji zauważyłem, że gorczycę na poplon można siać nawet do 15 sierpnia. Daje to możliwość jej uprawy nawet po sprzęcie słomy pozostawionej przez kombajn. Siana w późniejszym terminie wytwarza więcej zielonej masy, ponieważ roślina nie dąży wówczas do szybkiego zakwitania i wydania nasion. Może być stosowana też w uprawie jako roślina podporowa dla innych roślin, gdyż gorczyca nie wylega. Przy wysokich obecnie cenach nawozów mineralnych oraz przy braku obornika (zmniejszona hodowla), jest bardzo opłacalną rośliną w uprawie poplonowej pod zboża jare lub ziemniaki jako nawóz organiczny - zielony. Daje ona możliwości poprawy płodozmianu, szczególnie na glebach lekkich, gdzie rolnik nie ma dużego doboru roślin do uprawy na tych glebach. Gorczyca natomiast udaje się na wszystkich glebach o odczynie pH 5,5 - 6,0, byleby nie na kwaśnych i podmokłych. Koszt nasion jest niewielki. Wysiewamy tylko około 20 kg na ha stosunkowo tanich nasion. Należy przy tym pamiętać, że gorczyca wymaga nawożenia azotem przed siewem w ilości około 50 - 70 kg na hektar. Jest to obowiązkowe aby uzyskać wysoki plon zielonej masy. Pod zboża jare przyorujemy ją późną jesienią bez talerzowania. Natomiast pod ziemniaki wskazane jest jej rozdrobnienie talerzówką, aby nie utrudnić pracy sadzarki wiosną, przy sadzeniu ziemniaków. Uważam, że jest to roślina przyszłości w uprawie poplonowej, w każdym nowoczesnym gospodarstwie rolnym.

Henryk Sobolewski

Przytulia czepna - groźny chwast

W ostatnim czasie wielu rolników odwiedzających ZDR sygnalizowało problemy w zwalczaniu przytulii czepnej w zbożach. Dotychczas stosowane środki: Aminopielik D lub Aminopielik P, M oraz Chwastox DF,F, M umożliwiają zwalczanie chwastu w pszenicy, jęczmieniu, pszenżycie, życie oraz w mieszankach tych zbóż. Natomiast w owsie nie można stosować Aminopielików ze względu na możliwość poparzenia roślin. W owsie i mieszankach z owsem można stosować tylko Chwastox D F.

Ostatnio pojawił się w sprzedaży nowy preparat - COMPETE 240 EC, który zwalcza przytulię czepną i inne uporczywe chwasty : rumianowate, gwiazdnicę, rzodkiew świrzepę i wiele innych. COMPETE 240 EC jest nowoczesnym selektywnym preparatem o działaniu kontaktowym. Preparat ten stosował w swoim gospodarstwie rolnik z gm.Siemień pan Jan Walczyna i potwierdził jego wysoką skuteczność w zwalczaniu przytulii czepnej.

COMPETE 240 ES najskuteczniej zwalcza chwasty w fazie 3- 4 liści. Jego wielką zaletą podkreślaną przez wszystkich stosujących jest możliwość łącznego stosowania np. z Chwastoxem, Aminopielikiem, Granstarem.

Należy pamiętać, aby roztwór w/w preparatów przygotować bezpośrednio przed zastosowaniem. Stosujący preparat rolnicy zauważyli, że preparat wykazuje wysoką stuteczność w wysokich jak i niskich temperaturach. Wydaje się, że po wprowadzeniu COMPETE 240 EC problem przytulii czepnej został rozwiązany.Szczegółowe informacje dotyczące stosowania preparatu można uzyskać u specjalistów ZDR.

mgr inż. Zbigniew Kozaczuk

JAK TANIEJ ŻYWIĆ TUCZNIKI?

Artykuł sponsorowany

Od dłuższego czasu ceny żywca wieprzowego są coraz niższe. Równocześnie szereg czynników powoduje wzrost cen zboża i pasz. konsekwencji wyłania się problem opłacalności produkcji trzody chlewnej. W kosztach produkcji żywca wieprzowego najpoważniejszą pozycję stanowią koszty paszy. Stanowią one ok. 70% kosztów produkcji, dlatego też największe ewentualne możliwości obniżenia kosztów produkcji leżą w kosztach paszy.
Nie należy jednak mylić ceny paszy z kosztami żywienia.
Bardzo często pasza pozornie tania powoduje wysokie koszty żywienia i odwrotnie, drogie pasze okazują się być czynnikiem obniżającym koszty produkcji. Typowym przykładem pozornie taniej paszy jest zboże, którego cena jednostkowa jest zawsze niższa od ceny mieszanki paszowej. Nie mniej jednak, efekt skarmiania samego zboża może powodować bardzo wysokie koszty produkcji - zwykle znacznie wyższe od ponoszonych przy stosowaniu mieszanek paszowych.
Oczywiście w grupie mieszanek paszowych też mogą występować różnice cenowe i różnice w ekonomicznych efektach skarmiania. Zależy to od jakości mieszanki, a dokładniej od dopasowania poziomu zawartych w niej składników pokarmowych do wymagań grupy zwierząt, którą zamierzamy karmić daną mieszanką.
Każda bowiem grupa wiekowa lub produkcyjna ma inne wymagania co do poziomu w paszy składników pokarmowych i to zarówno w zakresie makroelementów jak białko, włókno, tłuszcz, wapń, fosfor itp., jak również w odniesieniu do mikroelementów i witamin. Każde przekroczenie wymaganego poziomu składnika to koszt, który nie przyniesie efektu a więc oznacza stratę.
Z kolei niedobór jednego z ważniejszych składników spowoduje niewykorzystanie pozostałych, a więc ponownie możemy ponieść stratę, gdyż poniesiony koszt paszy nie przyniesie spodziewanych rezultatów w postaci przyrostu wagi.
Typowym przykładem tego zjawiska jest poziom białka w paszy a właściwie poziom aminokwasów tzw. egzogennych tj. tych, których zwierzę nie ma możliwości wytwarzania we własnym organiźmie. Inaczej mówiąc, wzrost zwierzęcia jest ściśle uzależniony od ilości dostarczanych w paszy aminokwasów egzogennych. Do szczególnie ważnych aminokwasów należy lizyna, metionina, cystyna i tryptofan. Poziom tych aminokwasów w paszy decyduje o wykorzystaniu pozostałych aminokwasów wchodzących w skład białka, a tym samym białka ogólnego. Można to porównać do drewnianej beczki, w której poszczególne klepki o różnej długości stanowią poszczególne aminokwasy egzogenne.
O poziomie napełnienia takiej beczki wodą zdecyduje wysokość najkrótszej klepki, dlatego też nie ważna jest ilość białka w paszy, ale jego skład aminokwasowy, a zwłaszcza poziom aminokwasów egzogennych i ich wzajemne proporcje. Winny one być zbliżone do białka zwierzęcego. Również istotna jest przyswajalność poszczególnych aminokwasów. Sztukę bilansowania składników pokarmowych w mieszankach, w tym również przyswajalnych aminokwasów egzogennych, opanowała w wyniku wieloletnich badań i doświadczeń firma Central Soya. Między innymi tym się tłumaczy bardzo szeroki asortyment pasz np. dla trzody chlewnej proponowany przez naszą Spółkę. Nie można bowiem w jednej uniwersalnej mieszance zapewnić optymalnej zawartości składników pokarmowych dla różnych wiekowo grup zwierząt, skoro każda z nich ma różne wymagania w tym zakresie. Tak samo nie można oczekiwać spodziewanych przyrostów, karmiąc samym zbożem lub mieszanką zbożową. Zboże należy do pasz ubogich w aminokwasy egzogenne, np. jęczmień i pszenica zawierają lizyny około 0,41%, żyto jeszcze mniej bo około 0,36% a kukurydza tylko 0,25%. Tucznik na przyrost wagi około 100 kg powinien otrzymać w paszy około 2,5 kg lizyny. Uwzględniając więc zawartość lizyny w zbożu musi go otrzymać ok. 610 kg (pszenica i jęczmień) a żyta znacznie więcej (około 700 kg). Tak więc Latwo można policzyć, ile kosztuje żywienie samym zbożem. Przyjmując cenę zboża średnio 2.200 zł za 1 kg, koszt paszy dla jednego tucznika wyniesie od 1.300 tys. zł do około 1.500 tys. zł. Do kosztów paszy dochodzą jeszcze koszty utrzymania. Będą one również wysokie, bowiem żywienie paszą niepełnowartościową, jaką jest zboże powoduje wydłużenie tuczu.
Wynika to z ograniczonej pojemności żołądka świni, nawet przy jego wypełnieniu paszą ubogą w składniki pokarmowe np. zawierającą niedobór lizyny, przyrosty dzienne będą proporcjonalne do zawartości tego aminokwasu.
Przy tak wysokich kosztach produkcji i obecnych cenach skupu żywca wieprzowego trudno mówić o opłacalności produkcji. Można jednak te koszty znacznie obniżyć stosując w żywieniu pełnowartościowe mieszanki paszowe. Ich jednostkowe ceny niewątpliwie przewyższają ceny zbóż, ale efektywność żywienia, a tym samym jego koszt będzie znacznie niższy. Potwierdzają to liczne opinie producentów trzody chlewnej, stosujących w żywieniu trzody chlewnej gotowe mieszanki Central Soya Rolpol lub też wyprodukowane we własnym zakresie z udziałem naszych koncentratów. Między innymi Ferma Przemysłowego Tuczu Trzody Chlewnej w Byszkowie, stosując granulowane mieszanki Central Soya Rolpol uzyskała wskaźnik zużycia paszy na 1 kg sprzedanego żywca wynoszący 3,6 kg.
Podobne wyniki uzyskuje nasz Zakład Doświadczalny w Czaplach.

W 1992 roku w/w Zakładzie przeprowadzono między innymi, 3 rzuty doświadczeń mających na celu sprawdzenie efektywności skarmiania pasz granulowanych w porównaniu z sypkimi. Doświadczenia przeprowadzono łącznie na 240 sztukach. Łączne efekty trzech kolejnych doświadczeń przedstawiają się jak niżej:

	Pasze granulowane	Pasze sypkie
Dni żywienia	153,0	166,0
Waga początkowa kg	13,4	13,4
Waga końcowa kg	115,0	115,0
Przyrost wagi kg	101,6	101,6
Dzienne średnie przyrosty g	664,0	612,0
Zużycie paszy ogółem kg	312,0	331,0
- w tym: STARTER 2	39,0	40,0
GROWER	88,0	89,0
FINISZER	185,0	202,0
Średnie zużycie paszy na 1 kg przyrostu	3,1	3,3

Z powyższego wynika, że granulowanie pasz powoduje lepsze ich wykorzystanie, a w konsekwencji skraca tucz o 13 dni i obniża ilość paszy potrzebnej do wyprodukowania tucznika. Wróćmy do żywienia tucznika samym zbożem. Powiedzieliśmy, że do wyprodukowania tucznika potrzeba 600-700 kg zboża. Żywiąc tego tucznika odpowiednią mieszanką, zużycie paszy zmniejsza się o połowę. A jaki jest koszt żywienia mieszankami sporządzonymi z udziałem koncentratów Central Soya Rolpol?

Dla uproszczenia rachunku, opierając się na prezentowanych wyżej wynikach doświadczeń, możemy przyjąć następujące zapotrzebowanie na pasze dla tucznika od wagi 13 kg do wagi końcowej 115 kg:

STARTER	40 kg
GROWER	90 kg
FINISZER	200 kg
razem	330 kg

Uwzględniając aktualne ceny koncentratów oraz ich udział w mieszankach koszt ich zakupu wyniesie:

STARTER 2	17,2% x 40 = 7 kg	x 9.000 =	63.000 zł
CROWER	10,0% x 90 = 9 kg	x 9.000 =	81.000 zł
FINISZER	10,0% x 200 = 20 kg	x 7.750 =	155.000 zł
razem	36 kg		299.000 zł

Dla sporządzenia 330 kg mieszanki obok koncentratów musimy użyć 294 kg zboża.

Przyjmując średnią cenę zboża 2.200 zł za 1 kg, koszt paszy wyniesie:

294 kg x 2.200 zł = 646.900 zł + wartość koncentratów 299.000 zł = 945.000 zł

Z przedstawionego rachunku wynika, że stosując w żywieniu trzody chlewnej koncentraty Central Soya Rolpol można:

1. Poważnie obniżyć koszty produkcji
2. O połowę zmniejszyć zużycie zboża w stosunku do skarmianych ilości w przypadku żywienia wyłącznie śrutą zbożową. W razie sprzedaży zaoszczędzonego zboża uzyskamy kwotę 695.200 zł (610 kg - 294 kg = 316 kg x 2.200 zł = 695.200 zł). Oszczędność na zbożu pokrywa koszt zakupu koncentratu (299.000 zł) i jeszcze pozostaje czysty zysk 396.200 zł (695.200 zł - 299.000 zł).
3. Skrócić okres tuczu co jest jednoznaczne z obniżeniem kosztów produkcji.
4. Poprawić wybojowość rzeźną oraz stosunek mięsa do tłuszczu. Szybki wzrost tuczników nie pozostawia czasu na odkładanie się słoniny.

Na zakończenie jeszcze inny rachunek kosztów żywienia opartego na popularnych koncentratach Prowit LP i Prowit T. Zakładając podobne zużycie mieszanek sporządzanych z udziałem koncentratów Prowit koszt ich zakupu będzie wynosił:

Prowit LP	22,5% x 40 kg = 9 kg	x 5,619 =	50.571 zł
Prowit T	35,0% x 90 kg = 31,5 kg	x 4.837 =	152.366 zł
Prowit T	26,0% x 200 kg = 52 kg	x 4.837 =	251.524 zł
razem			454.461 zł

Z powyższego rachunku wynika, że mimo niższych cen koncentratów typu Prowit, to jednak uwzględniając ich wysoki udział w mieszankach ogólny koszt zakupu będzie znacznie wyższy od koncentratów Central Soya Rolpol.

w niniejszym opracowaniu ograniczono się do przedstawienia tylko niektórych ważniejszych czynników decydujących o opłacalności produkcji. Nie mniej ważna jest sfera uwarunkowań genetycznych, odchów prosiąt, żywienie macior itp. Tym zagadnieniem poświęcimy oddzielne opracowanie, w którym postaramy się podkreślić ważniejsze czynniki kryjące możliwości podniesienia efektywności produkcji.

Wszystkich zainteresowanych prosimy o kontakt:

CENTRAL SOYA ROLPOL Sp. z o.o
CENTRALA FIRMY i WYTWÓRNIE
Osnowo k/Chełmna, woj. Toruń
86-200 Chełmno
tel.(Toruń) 86-28-40;86-05-60
fax: (Toruń) 86-29-84

CENTRAL SOYA ROLPOL Sp. z o.o
BIURO HANDLOWE
03-928 Warszawa
ul.Królowej Aldony 19
tel.17-42-89;17-43-89
fax:17-45-89

CENTRALA SOYA OLSZTYNEK Sp.z o.o
11-015 Olsztynek
tel.(Olsztyn)19-23-06
fax: (Olsztyn)19-22-71
tlx:0526278

POLDRÓB ROLPOL Sp. z o.o
42-690 Tworóg
tel. (Katowice)853-916
tlx:033426

WYTWÓRNIA PASZ I KONCENTRATÓW
Krąplewice, Sp. z o.o.
z siedzibą w Osnowie
86-200 Chełmno
tel. (Toruń)86-28-40; 86-05-60
tel. (Świecie) 19-427; fax: (Toruń) 86-29-84
tlx: 0555218 csrol

JUŻ SIANOKOSY

Sianokosy w większości gospodarstw powinny być przeprowadzone pod koniec maja lub na początku czerwca.Niestety wielu rolników opóźnia koszenie traw. Do rzadkości nie należą przypadki, że pierwszy pokos zbiera się dopiero na początku lipca. Niektórzy takie postępowanie uzasadniają słabym rozwojem traw i oczekiwaniem na ich kwitnienie co umożliwi zbiór wyższych plonów. Są to rolnicy, którzy mają użytki zielone nie zmeliorowane, czy też zaniedbane.

Z młodych traw uzyskuje się lepszą paszę, bogatą w białko, związki mineralne i witaminy. Jako zasadę należy przyjąć wykonywanie koszenia w fazie od początku do pełni kłoszenia się większości traw. Zaletą wczesnego koszenia jest również poprawa składu botanicznego runi. Przykoszone chwasty i inne mniej pożądane gatunki w zbiorowisku ustępują miejsca trawom szlachetnym, roślinom motylkowym i ziołom. Na tempo odrostu runi, w następnym pokosie duży wpływ wywiera wysokość koszenia. Jeżeli w poroście przeważają trawy niskie, zaleca się kosić na wysokość 3- 5 cm od powierzchni. Natomiast gatunki traw wysokich wyżej ok. 7-8 cm od ziemi. Po sprzęcie siana zasilenie łąk nawozami umożliwia szybki odrost runi i zebranie II pokosu jeszcze przed żniwami. W rachubę wchodzi nawożenie azotem i potasem. Potas stosuje się tam, gdzie wiosną nie zastosowano go więcej jak 60 kg/ha. Wysokość dawek azotu zależy od rodzaju gleby łąkowej. W przypadku położenia łąki na glebach torfowych wystarczy zastosować ok.130 kg saletry amonowej i 120-150 kg soli potasowej (60 %) na ha.

Gleby torfowe zawierają sporo azotu organicznego i tym składnikiem można nawozić je skromniej. Mniej występuje w nich potasu i trzeba go dostarczać więcej w nawożeniu.

Natomiast na glebach mineralnych sytuacja jest odwrotna. Trzeba więc na ha więcej azotu, rozsiewając 160-180 kg saletry amonowej i 100 kg soli potasowej 60 %. Jeżeli wilgoci brakuje, zalecane dawki nawozów można nieco zmniejszyć bo i tak nie byłyby dobrze wykorzystane.

Zebranie przed żniwami, czy też na ich początku II pokosu daje niemal pewność trzeciego odrostu runi pod warunkiem, iż skoszone trawy zostaną zasilone podobnymi dawkami azotu i będzie pod dostatkiem wilgoci.

inż. Teresa Razukiewicz

Przedstawiam gospodarstwo

Pana Mariusza Bondaruka

Na terenie mojego działania jednym z gospodarstw kontaktowych, jest gospodarstwo Pana Mariusza Bondaruka zam. Woroblin gmina Janów Podlaski.

W/w gospodarstwo zajmuje ogółem pow. 13,24 ha w tym 7,74 ha gruntów ornych i 3,59 ha użytków zielonych.

W 1986 roku przejeli gospodarstwo po rodzicach. Oboje małżonkowie posiadają średnie wykształcenie (Technikum Rolnicze w Jabłoniu). Na pierwszy plan swojej działalności przeprowadzili modernizację obory, wydzielając stanowiska dla krów i opasów, doprowadzenie wody i zainstalowanie dojarki elektrycznej.

Na przestrzeni kilku lat współpracy z tym gospodarstwem przeprowadzono tam wiele demonstracji z produkcji roślinnej - kompleksowe uprawy zbóż oraz dolistne nawożenie zbóż i użytków zielonych. W roku gospodarczym 1992/93 prowadzone było wdrożenie - Pozyskanie mleka wysokiej jakości z zastosowaniem kremu i płynu Eutra. Temat powyższy był realizowany w oparciu o stado 4 krów rasy n.c.b. przy średnim wieku 6-8 lat, średnia wydajność 18 l mleka przy średniej tłuszczu 3,8%.

Rolnik jest bardzo zadowolony z końcowych wyników w/w tematu. Płyn do dezynfekcji jak i krem Eutra w praktyce sprawdził się bardzo dobrze ,u krów nie wystąpiły stany zapalne wymion , poprawiła się klasa mleka co wpłynęło na wynik ekonomiczny gospodarstwa.

Pan Mariusz wspólnie z żoną interesują się najnowszymi osiągnięciami nauki rolniczej, które chętnie wprowadzają w swoim gospodarstwie, a wynikami i spostrzeżeniami dzielą się z innymi rolnikami.

Jako dodatkowy efekt prowadzonego wdrożenia to"wzrost zainteresowaniai zapotrzebowanie na krem i płyn Eutra w tym rejonie "

str. specjalista
Krystyna Czerewko

Dyrekcja Zespołu Szkół Rolniczych w Łosicach uprzejmie informuje, iż w naszym Zespole prowadzimy kształcenie młodzieży w następujących kierunkach w roku szkolnym 1993/94:

1. **Zasadnicza Szkoła Rolnicza** - specjalność rolnik - mechanizator
2. **Zasadnicza Szkoła Rolnicza** - specjalność wiejskie gospodarstwo domowe
3. **Zasadnicza Szkoła Zawodowa** - mechanik maszyn rolniczych
4. **Technikum Rolnicze** - 5 letnie po Szkole Podstawowej
5. **Technikum Rolnicze** - 3 letnie po ZSR
   - technik rolnik
6. **Policealne Studium Zawodowe** - technik ekonomista o specjalności rachunkowość i rynek rolny
7. **Zaoczne Technikum Rolnicze** - technik rolnik

Informujemy, że uczniowie po Zasadniczej Szkole Rolniczej uzyskują pełne kwalifikacje rolnicze i prawo jazdy kat.T oraz uprawnienia na kombajn "Bizon".
Po zasadniczej Szkole Rolniczej - kierunek wiejskie gospodarstwo domowe - dziewczęta uzyskują pełne kwalifikacje rolnicze oraz dyplomy czeladnicze z zakresu krawiectwo damskie lekkie, kuchmistrzostwo i cukiernictwo.
Po Zasadniczej Szkole Zawodowej tytuł mechanik maszyn rolniczych i prawo jazdy kat.T oraz uprawnienia na kombajn "Bizon", uprawnienia spawacza i na ciężki sprzęt.
Wszystkim absolwentom Zasadniczej Szkoły Rolniczej zapewniamy miejsca w Technikum Rolniczym - 3 letnim.
Szkoła posiada miejsca w bursie.

DODATEK INFORMACYJNO-REKLAMOWY

Zespół Szkół Rolniczych

im. Wincentego Witosa w Leśnej Podlaskiej

serdecznie zaprasza w swoje progi do:

5-letniego Technikum Rolniczego szerokoprofilowego z możliwością uzyskania specjalizacji w różnych zawodach w zależności od potrzeb regionu.
Specjalizację uczniowie zdobywają w ramach półrocznej praktyki po ukończeniu IV klasy i przedmiotu specjalizującego w klasie V.
Tematyka zajęć praktycznych w klasach I i II obejmuje wiejskie gospodarstwo domowe dla dziewcząt i mechanizację rolnictwa dla chłopców.
Przyjmowani są kandydaci w wieku 15-17 lat, którzy ukończyli szkołę podstawową i złożyli pomyślnie egzamin pisemny z języka polskiego i matematyki z przedmiotu kierunkowego tj. biologii obowiązuje egzamin ustny, który składany jest w przypadku dużej liczby kandydatów.
5-letniego Technikum Ogrodniczego na podbudowie szkoły podstawowej, ze specjalnością: sadownictwo, warzywnictwo i kwiaciarstwo.
Kryteria przyjęcia do Technikum Ogrodniczego takie same jak do Technikum Rolniczego.
Zasadniczej Szkoły Rolniczej na podbudowie szkoły podstawowej, wiek kandydatów 15-17 lat. Okres nauki: 3 lata. Zawód - rolnik, specjalność: gospodarstwo domowe (dziewczęta), mechanizacja rolnictwa (chłopcy). Przyjęcia do ZSR dokonywane są na podstawie konkursu świadectw.
Zasadniczej Szkoły Ogrodniczej na podbudowie szkoły podstawowej, wiek kandydatów 15-17 lat. Okres nauki: 3 lata. Zawód - ogrodnik. Przyjęcia dokonywane są na podstawie konkursu świadectw.
3-letniego Technikum Rolniczego na podbudowie zasadniczej szkoły zawodowej (zawód rolnik) ze specjalnością uprawa roślin i hodowla zwierząt.
Policealnego Studium Zawodowego kształcącego w zawodzie technik ogrodnik ze specjalnością: sadownictwo, warzywnictwo, kwiaciarstwo, szkółkarstwo na podbudowie liceum ogólnokształcącego, wiek kandydata: od 19 lat - okres nauki 2 lata (4 semestry)
Przyjęcia dokonywane są na podstawie pozytywnego wyniku rozmowy kwalifikacyjnej.
Zespół Szkół Rolniczych posiada nowoczesny internat z wystarczającą liczbą miejsc dla wszystkich chętnych uczniów oraz obiekt sportowy "Pilawa".

W szkole prowadzone są:
- czeladniczy kurs kroju i szycia,
- nauka jazdy ciągnikiem i samochodem osobowym,
- kurs spawania,
- zespół muzyczny oraz zespół tańca ludowego,
- kurs taekwn-do.

Dyrekcja Zespołu Szkół Rolniczych w Jabłoniu
uprzejmie informuje,

że w roku szkolnym 1993/1994 w naszym Zespole
będą funkcjonowały następujące szkoły:

5-let. Technikum Rolnicze o specjalności uprawa roślin i hodowla zwierząt - podbudowa progr. 8 klasy szkoły podstawowej
4-let. Liceum Zawodowe o specjalności wiejskie gospodarstwo domowe podbudowa progr. 8 klas szkoły podstawowej
3-letnia Zasadnicza Szkoła Rolnicza o specjalności ogólnorol. podbudowa progr. 8 klas szkoły podst.
3-letnia Zasadnicza Szkoła Zawodowa o specjalności mechanik maszyn rolniczych - podbudowa progr. 8 klas szkoły podstawowej
3-letnie Technikum Rolnicze o specjalności uprawa roślin, hodowla zwierząt - podbudowa programowa zasadnicza szkoła rolnicza
3-letnie Technikum Rolnicze dla Pracujących - o specjalności uprawa roślin, hodowla zwierząt - podbudowa progr. zasadnicza szkoła rolnicza
2-letnie Studium o specjalności rachunkowość i rynek rolny - podbudowa programowa LO

Dla młodzieży zamiejscowej jest internat /200/ miejsc. Szkoła dysponuje salą gimnastyczną, siłownią i pracownią komputerową. Szkoła umożliwia rozwój zainteresowań młodzieży w ramach zajęć pozalekcyjnych /zespół taneczny, sekcje sportowe/

DODATEK INFORMACYJNO-REKLAMOWY

PRZEDSIĘBIORSTWO
PRODUKCYJNO USŁUGOWO HANDLOWE
"AIDA" Spółka z o.o.
21-500 Biała Podlaska ul. Brzeska 36A tel/fax 43 77 57

O F E R U J E

– OPRYSKIWACZE

polowe, ciągnikowe zawieszane z regulowaną wysokością zawieszenia belki spełniające wymogi Instytutu Budownictwa Mechanizacji i Elektryfikacji Rolnictwa oraz posiadające świadectwo kwalifikacji jakości i zezwolenie do oznaczania wyrobu znakiem bezpieczeństwa.
Wyposażenie opryskiwacza:
- zbiornik polietylenowy o pojemności 300 lub 400 dm^3 (1)
- zawór sterujący ZS z regulatorem ciśnienia
- pompa przeponowa
- belka oprysku płaskiego o rozpiętości 10 lub 12 m z końcówkami rozpylającymi rozmieszczonymi co 0,5 m.

CENY HURTOWE I DETALICZNE ORAZ SPRZEDAŻ RATALNA
Cena opryskiwacza uzależniona jest od wielkości zbiornika oraz rozpiętości belki i wynosi od 9.800.000 do 11.900.000 zł.

– CZĘŚCI ZAMIENNE DO OPRYSKIWACZY

– NAWOZY WAPNIOWO-MAGNEZOWE

Produkowane z naturalnego wapienia i dolomitu w trzech asortymentach różniących się zawartością magnezu.
CENA NAWOZU WRAZ Z TRANSPORTEM POD WSKAZANY ADRES ROLNIKA w zależności od asortymentu wynosi od 120.000 do 65.000 zł za tonę.

– ŚRODKI OCHRONY ROŚLIN ORAZ NAWOZY DOLISTNE

– USŁUGI W ZAKRESIE

OPERATY OCHRONY ATMOSFERY, OPERATY WODNOPRAWNE, PROJEKTY TECHNICZNE I TECHNOLOGICZNE, NADZORY INWESTORSKIE.

CENY ŚRODKÓW OCHRONY ROŚLIN W NIEKTÓRYCH PUNKTACH SPRZEDAŻY W WOJEWÓDZTWIE BIALSKOPODLASKIM

(Ceny w tys.zł)

Nazwa jednostki sprzedającej	Chwastox ekstra 5 l	Aminopielik D 6 l	Decis 0,25 l	Fastac 0,25 l	Karate 0,25 l	Enolofos 1 l	Bancol 0,5 kg	Dithane 1 kg	Sandofan 1 kg	Ridomil 1 kg
"Aida" Biała Podl. ul. Brzeska	177,8	424	94,2	-	-	-	169,3	-	-	256,8
SKR Biała Podl. ul. Rolnicza	190	390	112	-	-	185	160	-	265	-
WSKiOR Biała Podl. ul. Warszawska	-	353	110	150	260/ 11	-	150	135	230	245
"AGRO-CHEM" Biała Podl. ul.Brzeska 77	195	370	155/0,51	145	86	195	150	132	230	-
"Granbud" Łosice ul. Błonie 5a	-	372	105	140	95	175	160	155	250	260
GS Hanna	190	320	-	-	-	-	180	-	-	-
"FORUM POL" Wisznice	195	380	187/0,51	-	-	-	155	148	-	-

CENY NAWOZÓW MINERALNYCH W NIEKTÓRYCH PUNKTACH SPRZEDAŻY W WOJEWÓDZTWIE BIALSKOPODLASKIM

(Ceny w tys.zł za 1 q)

Nazwa jednostki sprzedającej	saletra amonowa	mocznik	saletrzak	siarczan amonu	superfosfat pyl. pojedyńcz	superfosfat gran. potrójny	sól potasowa	Polifoska
GS Wisznice	-	280	250	115	110	-	160	340
GS Łomazy	220	275	220	-	-	-	-	-
GS Biała Podlaska	230	-	210	-	140	350	165	-
GS Hanna	240	-	-	-	130	-	150	-
GS Łosice	220	-	-	-	130	-	-	-
GS Niemojki	220	-	-	-	-	-	-	278
GS Olszanka	220	-	-	-	130	-	-	278
GS Sarnaki	-	-	202	-	-	-	150	285
GS Huszlew	220	270	-	-	-	-	165	-
SP Vineta- Biała P	210	-	-	-	140	-	-	-

DODATEK INFORMACYJNO-REKLAMOWY

Polsko - Amerykański Program
Informacji Rynkowej i Standaryzacji

Raport tygodniowy z handlu targowiskowego w okresie od 17 maja do 22 maja wg meldunków z Ośrodków Doradztwa Rolniczego.

Województwo	PSZENICA		ŻYTO		JĘCZMIEŃ		MIESZANKA		ZIEMNIAKI		PROSIĘTA		JAJA		JABŁKA		CEBULA	
	tys zł/dt		tys zł/dt		tys zł/dt		tys zł/dt		tys zł/dt		tys zł/para		tys zł/szt.		tys zł/kg		tys zł/kg	
	MIN	MAX	MIN	MAX	MIN	MAX	MIN	MAX	MIN	MAX	MIN	MAX	MIN	MAX	MIN	MAX	MIN	MAX
BIAŁYSTOK	240	250	190	200	230	240	230	250	50	60	550	650			5.0	7.0	4.0	10.0
BIAŁA PODLASKA	230	260	220	220	220	220			50	90	450	600	0.9	1.1	4.0	6.0	7.0	7.0
BIELSKO BIAŁA	290	300	260	260	260	300	280	340	160	220	500	800	1.3	1.7	4.0	8.0	8.0	10.0
BYDGOSZCZ	270	300	240	260	280	300	260	280	160	300	400	450			5.0	6.0		
CZĘSTOCHOWA	250	290	240	270	260	290			140	170	450	650	1.3	1.4	6.0	7.0	5.5	6.0
ELBLĄG	260	280			250	260	235	250	150	200			0.9	1.3	5.0	10.5		
GDAŃSK	275	320	260	300	270	300			160	250	375	475	1.2	1.4	5.5	5.5	4.5	6.0
KATOWICE	260	300	250	260	260	280			150	270	580	700	1.3	1.4	3.5	7.0	4.0	6.0
KIELCE	250	300	220	250	240	290	280	280	100	180	550	600	0.8	1.4	3.0	7.0	4.0	7.0
KOSZALIN	300	300			250	280			250	350	470	550	1.2	1.8	5.5	7.0	6.0	6.3
KRAKÓW	260	290	280	280	250	290	250	250	140	170	650	750	1.2	1.5	4.5	6.0	2.8	6.0
KROSNO	280	300			250	270			120	150	650	700	1.0	1.3	5.0	6.0	5.0	8.0
LESZNO	280	300	280	280	280	280	280	290	250	310	470	550	1.1	1.4	5.0	7.0	3.0	7.0
ŁÓDŹ	280	300	240	260	300	300	270	280	120	200	500	500	1.1	1.8	3.5	5.0	2.0	3.0
ŁOMŻA	250	280	210	230	230	280	230	280	50	70	400	600	0.6	1.1				
LUBLIN	235	250	200	230	240	240	230	240	65	70	450	650	0.8	1.0	4.0	6.0	5.0	9.0
NOWY SĄCZ	280	280	260	280	260	280	240	280	130	200	600	750	1.3	1.4		10.0	4.0	7.0
OLSZTYN	250	300	245	245	270	300	230	300	130	220	350	550	1.2	1.3	5.0	8.0	4.0	7.5
OPOLE									300	350	450	575	1.3	1.4	5.0	9.5	3.0	10.0
OSTROŁĘKA	265	280	210	230	260	300	260	275	70	90	450	575	0.9	1.1	4.0	6.5	5.0	8.0
PIŁA	280	300	280	280	250	300	280	300	180	300	400	500	1.3	1.4	4.0	8.0	4.5	6.5
PIOTRKÓW TRYBUN	270	300	240	250	270	290	250	280	120	160	400	650	1.0	1.4	5.0	7.0	4.0	7.0
PŁOCK	265	280	200	250	260	300	250	280	90	120	400	550			5.0	6.0	4.0	4.0
POZNAŃ	291	291	254	254	277	277	277	277	212	212	530	530	1.2	1.2	5.5	5.5	4.2	4.2
RADOM	240	300	190	240	220	290			70	120	450	550	1.0	1.2	3.0	5.5	4.0	9.0
RZESZÓW	280	300	240	240	260	260			100	140	550	700	0.7	0.9	4.0	5.0	8.0	10.0
SIEDLCE	270	280	200	220	260	290	250	280	50	80	450	700	1.0	1.3				
SKIERNIEWICE	280	300	230	250	270	290	290	320	100	160	400	600			4.5	5.0	3.0	6.0
SUWAŁKI			210	260	280	290	230	300	75	140	380	600	0.7	1.8	5.0	8.0	4.5	7.0
SZCZECIN	300	300	300	300					250	320	400	400	1.2	1.5	5.0	8.0	4.5	7.0
TARNÓW	250	270	240	240	260	260			90	120	700	700	1.0	1.3	4.0	6.0	4.0	5.0
TORUŃ	260	310	230	270	250	320	250	280	100	200	350	500	1.0	1.5	5.0	6.5	4.0	10.0
WAŁBRZYCH	290	300							250	300	400	550	1.3	1.5	4.5	9.0	3.5	7.0
WARSZAWA	230	300	200	245	260	300	250	290	100	150	550	650	1.2	1.3	4.0	6.0	2.0	7.0
WŁOCŁAWEK	270	295	240	265	240	310	260	280	135	200	325	550	0.9	1.0	5.5	5.5	3.0	5.5
WROCŁAW	240	240			250	250	230	230	250	280			1.1	1.4	3.5	5.0		
ZAMOŚĆ	230	230							50	70	450	500	0.6	0.8	4.0	5.0	3.0	8.0

DODATEK INFORMACYJNO-REKLAMOWY

PREFERENCJE KREDYTOWE DLA ROLNICTWA

Kredytobiorcy mogą uzyskać dopłatę ze środków budżetu państwa na spłatę części należnego bankom oprocentowania od kredytów zaciągniętych w 1993 r. na niżej wymienione cele:

1. Zakup nawozów mineralnych i środków ochrony roślin
- udzielany gospodarstwom rolnym, w tym Skarbu Panstwa, na podstawie imiennego dowodu zakupu przedstawionego w banku w ciągu 2 miesięcy od daty zaciągnięcia kredytu.

- oprocentowanie w stosunku rocznym 0,7 stopy kredytu refinansowego, jednak nie mniej niż 15%. (Aktualnie 24,5%).
- termin spłaty kredytu do 31.12.93 r.

2. Zakup kwalifikowanego materiału siewnego zbóż, rzepaku, kukurydzy, motylkowych grubonasiennych i drobnonasiennych, traw, buraków cukrowych i pastewnych, sadzeniaków ziemniaka oraz nasion warzyw, realizowany przez producentów rolnych, a także na ich skup od producentów krajowych przez podmioty krajowe, posiadające uprawnienia do prowadzenia reprodukcji lub obrotu nasionami i sadzeniakami ziemniaka, wykonujące prace związane z technologicznym przygotowaniem wyżej wymienionych nasion i sadzeniaków.
- oprocentowanie w stosunku rocznym 0,7 stopy kredytu refinansowego, jednak nie mniej niż 15%. (Aktualnie 24,5%).

3. Zakup hodowlanych jałówek i buhajów, z wyłączeniem zakupu na eksport.

- oprocentowanie w stosunku rocznym 0,7 stopy kredytu refinansowego, jednak nie mniej niż 15%. (Aktualnie 24,5%).

4. Zakup hodowlanych loszek i owiecmaciorek oraz rozpłodników knurów i tryków, z wyłączeniem zakupu na eksport.
- oprocentowanie w stosunku rocznym 0,7 stopy kredytu refinansowego, jednak nie mniej niż 15%. (Aktualnie 24,5%).

5. Zakup ziemi na cele rolnicze.
- oprocentowanie w stosunku rocznym 0,5 stopy kredytu refinansowego, jednak nie mniej niż 15%. (Aktualnie 17,5%).
- wysokość kredytu, objętego dopłatą nie może przekroczyć 250 mln zł.

6. Nakłady inwestycyjne na zagospodarowanie ziemi (zgodnie z planem modernizacji gospodarstwa) **w okresie 5 lat od daty nabycia jej na własność oraz ziemi przejętej w dzierżawę na okres nie krótszy niż 10 lat, obejmujące:**
a) trwałe nasadzenia,
b) budowę i modernizację budynków gospodarczych,
c) zakup ciągników rolniczych produkcji krajowej, maszyn i urządzeń do produkcji rolnej, z wyłączeniem innych środków transportowych.
- oprocentowanie w stosunku rocznym 0,5 stopy kredytu refinansowego, jednak nie mniej niż 15% (Aktualnie 17,5%) na trwałe nasadzenia i budowę i modernizację budynków gospodarczych oraz 0,7 stopy kredytu refinansowego, jednak nie mniej niż 15% (Aktualnie 24,5%) na zakup ciągników, maszyn i urządzeń.
- wysokość kredytu, objętego dopłatą nie może przekroczyć 300 mln zł.

7. Nakłady inwestycyjne związane z przystosowaniem gospodarstw rolnych do produkcji żywności metodami ekologicznymi.
- udzielany producentom rolnym posiadającym atest lub zaświadczenie wydane przez Stowarzyszenie Producentów Żywności Metodami Ekologicznymi EKOLAND.
- oprocentowanie w stosunku rocznym 0,5 stopy kredytu refinansowego, jednak nie mniej niż 15%. (Aktualnie 17,5%).
- wysokość kredytu, objętego dopłatą nie może przekroczyć 250 mln zł.

8. Finansowanie skupu od producentów krajowych i finansowanie zapasów z produkcji krajowej: zbóż, rzepaku, buraków cukrowych i cukru, ziemniaków, mączki ziemniaczanej, syropu ziemniaczanego, glukozy, ziół i suszu ziół, owoców, warzyw, półproduktów i przetworów z owoców i warzyw.
- udzielany jest:
a) krajowym podmiotom gospodarczym prowadzącym przetwórstwo spożywcze i farmaceutyczne skupowanych produktów,
b) podmiotom prowadzącym działalność w zakresie przechowalnictwa płodów rolnych, mającym w odniesieniu do zbóż i rzepaku magazyny atestowane przez Agencję Rynku Rolnego,
c) podmiotom gospodarczym realizującym skup na zlecenie Agencji Rynku Rolnego z przeznaczeniem na zaopatrzenie rynku krajowego.
- oprocentowanie w stosunku rocznym 0,7 stopy kredytu refinansowego, jednak nie mniej niż 15%. (Aktualnie 24,5%).
- termin spłaty do 30.09.1993 r. w odniesieniu do kredytów na skup i finansowanie zapasów ze zbioru 1992 r., oraz do 30.09.1994 r. w odniesieniu do kredytów na skup i finansowanie zapasów ze zbiorów 1993 r.
- nie dotyczy wyrobów alkoholowych i surowców do ich produkcji oraz finansowania opakowań i nakładów na opakowania.

9. Finansowanie skupu i przechowywania zapasów ryb morskich od podmiotów krajowych prowadzących połowy.
- oprocentowanie w stosunku rocznym 0,7 stopy kredytu refinansowego, jednak nie mniej niż 15%. (Aktualnie 24,5%).
- udzielany na okres do 6 miesięcy.
- termin spłaty do 30.04.1994 r.
- nie dotyczy finansowania opakowań i nakładów na opakowania.

10. zakup wózków inwalidzkich, samochodów dla inwalidów lub osób opiekujących się inwalidami oraz osobami niepełnosprawnymi.
- dopłata polega na spłacie ze środków budżetu państwa 50% należnego bankom oprocentowania (Aktualnie 19,6%).

Na dopłaty do tych kredytów budżet przeznaczył 1,5 bln zł.
Minister Finansów zawrze umowy z bankami, w których m.in. zostaną określone dla poszczególnych banków ogólne kwoty dopłat ze środków budżetu państwa do oprocentowania kredytów.
Aktualnie stopa kredytu refinansowego wynosi 35%.
Dopłaty z budżetu państwa stanowią część oprocentowania należnego bankom, odpowiadającą różnicy między stopą oprocentowania ustaloną przez bank (1,12 stopy kredytu refinansowego) a stopą oprocentowania, którą płaci kredytobiorca.

Aktualnie oprocentowanie w stosunku rocznym ustalone przez bank wynosi 39,2% (1,12 x 35%). Kredytobiorca, w zależności od celu, płaci 24,5% (0,7 x 35%) lub 17,5% (0,5 x 35%). Budżet pokrywa różnicę tj. 14,7% (39,2% - 24,5%) lub 21,7% (39,2% - 17,5%).

Na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów (Dz.U.nr 30/93 poz.137)

opracowała A.Żurkowska.

N O T O W A N I A

CENY USŁUG W SKR

/Ceny w tys. zł/

Lp.	Wyszczególnienie	Jedn	SKR Górki	SKR Łosice	SKR Wisznice	SKR Łomazy	SKR Jabłoń	SKR Miłków	SKR Parczew	SKR Radzyń Podl.	SKR Biała Podl.
1.	Orka	h	200	170	170	222	205	210	210	240	220
2.	Kultywatorowanie	h	200	170	170	234	200	210	210	240	220
3.	Bronowanie	h	200		170			210	210	240	
4.	Talerzowanie	h									220
5.	Siew siewnikiem zb.	h			170		190	210	210		
6.	Siew siewnikiem pkt	h					280		210		
7.	Sadzenie ziemniaków	h	180	200	170	204	200	210	210		200
8.	Rozsiewacz doczepia	h		100	130	168	210				
9.	Rozsiewacz zawiesza	h			100						
10.	Rozrzutnik obornika	h	200		100	252	190	180		180	
11.	Ładowacz	h	150	200	100	183		180		150	360*
12.	Opryskiwacz	ha	120	100	110		150	120	150		160*
13.	Kosiarka rotacyjna	h	200				250	250	240		
14.	Ciągnik+1 przyczepa	h	140	100			180		120		
15.	Ciągnik+2 przyczepy	h	160	120			200				

*SKR Biała Podlaska - cena zestawu: 2 rozrzutniki + ładowacz
- cena oprysku za 1 godz.

N O T O W A N I A

CENY NASION

/w zł za 1 kg/

Lp.	Wyszczególnienie	Cena						
		Rolimpeks Biała Podl.	Rolimpeks Łosice	CN Parczew	Radzyń Podl ul.Międzyrzecka 52	Biała Podl. ul.Warszawska 32	Wisznice Targ	Biała Podl. ul. Brzeska
1.	Kukurydza	27 900	27 900	-	31 000	-	-	-
2.	Łubin	3 000	-	-	7 000	7 000	-	7 000
3.	Łubin EMIR	-	4 000	-	-	-	-	-
4.	Peluszka	4 500	4 500	-	5 600	8 000	10 000	8 000
5.	Bobik	-	4 500	7 000	5 500	-	-	-
6.	Wyka	7 500	7 500	-	15 000	10 000	10 000	10 000
7.	Lucerna	40 000	40 000	-	55 000	-	-	-
8.	Seradela	-	14 000	20 000	21 000	16 000	15 000	-
9.	Koniczyna perska	-	35 000	-	42 000	-	60 000	-
10.	Koniczyna czerwo.	30 000	25 000	-	-	-	-	-
11.	Rzepa ściernisko.	-	150 000	-	156 000	200 000	150 000	-
12.	Rzepik ozimy	-	3 000	-	-	-	-	-
13.	Facelia	-	35 000	-	-	24 000	-	24 000
14.	Gorczyca	-	-	-	-	10 000	-	-
15.	Perko	-	-	-	-	35 000	40 000	-
16.	Słonecznik	-	-	-	-	15 000	-	-
17.	Rajgras angielski	-	-	-	14 000	-	-	-
18.	Rajgras holender.	-	-	10 000	13 500	-	-	-
19.	Mieszanka łąkowa	20 000	20 000	-	23 500	-	-	-

Notowania z targowisk
w dniach 17.05.93 – 20.05.93 r.

.../Ceny w tys. zł za jednostkę)

Wyszczególnienie	Jednostka	Wisznice 17.05.93r.	Parczew 18.05.93r.	Łosice 19.05.93r.	Radzyń Podlaski 19.05.93r.	Piszczac 19.05.93r.	Biała Podlaska 20.05.93r.
pszenica	q	230	240	260	250	240	-
żyto	q	220	-	220	220	200	-
jęczmień	q	220	-	-	240	240	-
mieszanki zbożowe	q	210	-	-	-	220	-
ziemniaki jadalne	q	50	60	-	60	55	90
prosięta 10-15 kg	para	450	600	550	500	500	-
jaja	szt.	-	0,9	1	0,9	-	1,1
jabłka	kg	4	6	5	4,5	-	5
cebula	kg	3	7	4	7	-	5

Uwagi:

Wisznice: prosięta - podaż duża, popyt duży
ziemniaki- podaż średnia,popytu brak

Łosice : zboża - podaż duża, popyt mały
prosięta - podaż duża, popyt mały

Piszczac: zboża - podaż duża, popyt duży
prosięta - podaż mała, popyt średni

Parczew : prosięta - podaż średnia, popyt duży
zboża - podaż średnia, popyt duży

Radzyń Podlaski: ziemniaki - podaż duża, popytu brak
prosięta - podaż duża, popyt średni

Biała Podlaska: ziemniaki - podaż mała, popyt średni

OŚRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO

w Grabanowie

organizuje

Dni Otwartych Drzwi

Przewidujemy **PROGRAM**

Dnia 27 czerwca 1993 r.

I. • Seminarium wyjazdowe dla rolników do Stacji Oceny Odmian w Uhninie - organizator ZDR Parczew
II. •Seminarium wyjazdowe dla rolników Gminy Czemierniki do Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Końskowoli - organizator Zespół Doradztwa Rolniczego w Radzyniu Podlaskim
III. **W Ośrodku Doradztwa Rolniczego w Grabanowie**
- projekcja filmów rolniczych propagujących najnowsze osiągnięcia nauki rolniczej
- udzielanie doradztwa w zakresie wdrażania i upowszechniania postępu rolniczego
- doradztwo komputerowe w zakresie: dawek żywieniowych dla bydła, owiec i trzody chlewnej
- kalkulacje rolnicze
- prezentacja prac hodowlanych i dorobku Działu Pszczelarstwa
- sprzedaż wydawnictw o tematyce pszczelarskiej

IV. **W Zespołach Doradztwa Rolniczego w Białej Podlaskiej, Łosicach, Parczewie, Radzyniu i Wisznicach** organizowane będą:
- szkolenia praktyczne na demonstracjach z tematów:
  - wprowadzenie nowych odmian pszenic, pszenżyta, grochu i ziemniaków
  - roztwór saletrzano-mocznikowy
  - wyjazdy rolników do sąsiednich gospodarstw posiadających najnowsze urządzenia do zadawania pasz
- doradztwo komputerowe w każdym zakresie produkcji rolnej.

O SZCZEGÓŁACH DOTYCZĄCYCH **„DNI OTWARTYCH DRZWI"** *CZYTELNICY ZOSTANĄ POINFORMOWANI W SPECJALNIE WYDANYM PLAKACIE* **w I dekadzie czerwca**

ROLNIKU SERDECZNIE ZAPRASZAMY

TWÓJ PROBLEM ROZWIĄŻEMY WSPÓLNIE

Organizatorzy

Poplony ścierniskowe - dodatkowe źrodło paszy

Poplon ścierniskowy może być uprawiany po wszystkich roślinach wcześnie zbieranych, pozwalających na dokonanie sprawnej i prawidłowej przedsiewnej uprawy roli i terminowego siewu. Powodzenie ich uprawy zależy od długości okresu od siewu do wystąpienia przymrozków, ilości i rozkładu opadów, temperatury, agrotechniki i doboru roślin.
Uprawiając poplony ścierniskowe należy pamiętać też o tym że:
- poplony te są ryzykowną formą poplonu.
- nie należy ich uprawiać na polach zachwaszczonych, gdyż lepiej w tym czasie zwalczać chwasty niż otrzymać słaby plon zielonki.
- termin siewu jest jednym z najważniejszych czynników - im wcześniej posiejemy tym większa będzie pewność udania się uprawy. Najpewniejsze są poplony wysiane do końca lipca za wyjątkiem gorczycy, która wysiana w lipcu szybko zakwita i drewnieje.
- pwniejsze w plonowaniu są mieszanki 2-3 gatunków roślin niż siew jednego gatunku. Rośliny wysiewane w mieszankach powinny mieć podobne wymagania glebowe i uprawowe oraz podobny sposób użytkowania. I tak:

na glebach słabszych uprawiamy - łubin żółty, seradelę, facelię, rzepik, perko.
na glebach średniożyznych - peluszkę, słonecznik, łubin wąskolistny, rzepę ścierniskową, gorczycę, rzodkiew, rzepak, wyka ozimą.
na glebach żyznych - bobik, wykę jarą, kapustę pastewną.
Bardziej odporne na suszę są: słonecznik, facelia, gorczyca.

Wilgotnych gleb wymagają: peluszka, bobik, kapusta pastewna, rzepak.
Ze wzgędu na termin siewu rośliny dzielimy na:
siane do 25 lipca - łubin żółty (200 kg/ha), kukurydza (50-60 kg/ha), słonecznik (25-30), rzepa ścierniskowa (3-4), seradela (60);
siane do 30 lipca - peluszka (200), bobik (250-300), wyka jara (100-120), perko (10-12);
siane do 5 sierpnia - kapusta pastewna (5-6), rzepak ozimy i jary (10-15), rzepik (10);
siane do 15 sierpnia - facelia (8-10);
siane 10-15 sierpnia - gorczyca biała (15-20).
Poniżej podaję przykłady mieszanek poplonowych:
- na gleby lżejsze: łubin żółty 140 kg/ha + seradela 20 kg/ha, łubin żółty 110 + peluszka 60 + seradela 25
- na gleby średnie: wyka jara 45 + peluszka 60 + bobik 60 + słonecznik 8, łubin żółty 100 + kukurydza 50 + peluszka 50;
- na gleby dobre: bobik 100 + peluszka 120 lub bobik 100 + wyka jara 100.

Przedsiewna uprawa powinna być starannie wykonana. Po sprzęcie przedplonu orka na głębokość 10-15 cm w zależności od rodzaju gleby, a następnie bronowanie. Przed siewem drobnych nasion należy glebę przywałować. Siew wykonać natychmiast po wykonaniu uprawy przedsiewnej z uwagi na parowanie wody. Nawożenie azotem stosuje się przed lub po siewie. Rośliny niemotylkowe nawozimy dość intensywnie (80-100 kgN/ha), lecz w przypadku suszy poprzestajemy na połowie dawki. Nawożenie fosforem i potasem (30-50 kg P_2O_5 i 40-70 kg K_2O) należy zastosować przed siewem lub pod przedplon.
Nawożenia azotowego pod łubin i seradelę się nie stosuje.
Gorczycę zbieramy przed kwitnieniem, strączkowe przed przymrozkami, natomiast rośliny odporne na przymrozki do pierwszych dni listopada.
W korzystnych warunkach poplony ścierniskowe mogą dać do 200 i więcej q z ha zielonej masy i już tylko z tego powodu warto je uprawiać.

Oprac. A. Matuszewski

FUNDUSZ ZADŁUŻENIA ZABLOKOWANY NA III KWARTAŁY.

Jak poinformował Wiceminister Rolnictwa Janusz Byliński, Fundusz Restrukturyzacji i Oddłużenia przez trzy kwartały tego roku nie będzie rozpatrywał nowych wniosków restrukturyzacyjnych. W tym czasie zrealizuje podjęte wcześniej zobowiązania.
J. Byliński zapowiedział rozliczenie banków, które podpisały umowy z Funduszem i ociągają się ze spełnieniem swych zobowiązań. Prawdopodobnie z trzema bankami, nazw których nie wymieniono, zostaną rozwiązane umowy.

ZAPOWIEDŹ ZMIAN ZASAD FUNKCJONOWANIA FUNDUSZU ODDŁUŻENIA.

Wiceminister Rolnictwa Janusz Byliński zapowiedział na posiedzeniu sejmowej komisji rolnictwa zmianę zasad funkcjonowania Funduszu Restrukturyzacji i Oddłużenia. Prawdopodobnie zostanie ograniczony zasięg udzielanych pożyczek modernizacyjnych (skierowywanych na wybrane gałęzie produkcji rolnej), środki Funduszu przeznaczane będą nie bezpośrednio na kredyty, ale na pokrycie różnicy między oprocentowaniem komercyjnym a preferencyjnym). Zwiększy się tym samym rola oraz ryzyko banków udzielających kredytów.

BOSS Nr 174 z 14.05.1993 r.

PRZYPOMINAMY I RADZIMY W CZERWCU

WARZYWNICTWO

* Na początku miesiąca można jeszcze powtórnie wysiać wczesne odmiany ogórka: Monastyrski, Polan F1, Mikor, oraz kukurydzę cukrową Złota Karłowa. Aby przyśpieszyć wschody, nasiona moczy się przez dwie doby w wodzie, a zasiane podlewa, aż do ukazania się roślin.
* Po zebraniu wczesnych warzyw, grządki przygotowujemy do uprawy poplonów. Nie należy uprawiać po sobie tych samych lub pokrewnych gatunków warzyw. Resztki poprzednio uprawianych roślin trzeba usunąć przed przekopaniem ziemi.
* Na początku czerwca można jeszcze sadzić rozsadę pomidorów, papryki, oberżyny, melonów i kawonów. Dłuższe przetrzymywanie rozsady powoduje wybieganie roślin, zahamowanie wzrostu i opadanie pierwszych kwiatów.
* Połowa miesiąca jest ostatnim terminem wysiewu (na rozsadniku) sałaty kruchej, endywii zimowej,jarmużu oraz kalafiorów na zbiór jesienny. Najlepsze ich odmiany to:Pionier, Raket, Friso, Kibo Reuzen.
* W czerwcu wysiewamy fasolę szparagową, buraki ćwikłowe na przechowanie, średniowczesne odmiany marchwi na zbiór jesienny i krótkotrwałe przechowywanie. Najpóźniej na początku czerwca można wysiać marchew późną na przechowanie zimowe. W końcu czerwca i na początku lipca wysiewamy czarną rzodkiew na zbiór jesienny i przechowanie.
* Zagęszczone wschody warzyw korzeniowych trzeba przerywać, gdy rośliny wytworzą 2-3 pierwsze liście, ogórki co 15 cm.
* Z wysokich odmian pomidorów, prowadzonych na 1-3 pędy, trzeba usuwać ukazujące się w kątach liści pędy boczne. U odmian karłowych, sztywnołodygowych i wiotkołodygowych, nie usuwa się pędów bocznych. W okresie chłodów pomidory słabo wiążą owoce, pomimo, że kwitną obficie. Zawiązywanie owoców można pobudzić przez dwukrotne zanurzanie pierwszego kwiatostanu w roztworze Betoksonu, po raz pierwszy, kiedy rozwinięta jest połowa kwiatów w gronie i po raz drugi- kiedy zakwitają ostatnie kwiaty w gronie.
* Na roślinach papryki zaleca się usuwanie kwiatu szczytowego, ponieważ zawiązanie pierwszego owocu powoduje zahamowanie powstawania następnych.
* W czerwcu zaczyna się zbiór wczesnych odmian grochu zielonego łuskowego. Strąki zbieramy kilkakrotnie co 2-4 dni, żeby nie przejrzewały. Groch cukrowy nadaje się do zbioru, gdy strąki w pełni wyrosną, ale nasiona są jeszcze bardzo małe.

Bób zbieramy, kiedy strąki i nasiona są wyrośnięte, nasiona mają zabarwienie jasnozielone i widoczny znaczek. Po zawiązaniu się strąków, można uszczknąć wierzchołki roślin, nalot mszyc jest wtedy słabszy.

* Warunkiem dobrego plonowania rabarbaru jest obfite podlewanie i nawożenie pogłówne nawozem wieloskładnikowym z dodatkiem nawozu azotowego.

SADOWNICTWO

W czerwcu kontynuujemy ochronę drzew i krzewów jagodowych wg zaleceń Programu Ochrony Sadów i Jagodników Towarowych oraz lustracji i obserwacji.

* Zbierając truskawki trzeba koniecznie usuwać owoce porażone szarą pleśnią i gnijące. Pozostawione powodują przenoszenie się zarodników grzybów na zdrowe owoce. Należy kłaść je do oddzielnego pojemnika i następnie głęboko zakopać.

Czereśnie chronią przed ptakami puszki blaszane lub inne przedmioty zawieszone w górnej części korony. Poruszane przez wiatr powodują hałas lub też dają odblask i odstraszają ptaki.

* W pierwszej dekadzie czerwca należy zasilać drzewa i krzewy owocowe mieszankami mineralnymi, gdyż jest to okres szybkiego wzrostu zawiązków owocowych i formowania się zawiązków kwiatowych na następny sezon.
* Wycinamy i palimy pędy jabłoni silnie porażone przez mączniaka oraz pędy porzeczek i agrestu opanowane przez mączniaka amerykańskiego agrestu. Podobnie postępujemy z pędami porażonymi przez przeziernika porzeczkowego, którego żerowanie wewnątrz gałązki powoduje jej więdnięcie i zasychanie.
* Pędy winorośli, w miarę wzrostu, rozpinamy na podporach. Wyłamujemy nadmiar młodych pędów, aby nie dopuścić do ich splątania i zagęszczenia. Pędy wyrastające w kątach liści skracamy nad liściem na wysokości 10 cm, a pędy owocujące - nad 6 liściem powyżej drugiego grona. Zapewniamy im w ten sposób najkorzystniejsze warunki oświetlenia i odżywienia.
* Pod koniec czerwca, po tzw. opadzie świętojańskim, można, w miarę potrzeby, przerzedzać zawiązki jabłoni i grusz. Zbyt liczne, słabe, uszkodzone lub chore zawiązki ostrożnie odłamujemy lub wycinamy ostrym nożem, pozostawiając zawsze największy i najsilniejszy zawiązek szczytowy. Nadmiar owoców powoduje też słabsze zakładanie pąków kwiatowych na rok następny. W sadach towarowych w celu przerzedzania zawiązków stosujemy oprysk regulatorami wzrostu. Są to: Promonit R-10, Promonit Ekstra 110 SC, Flordimex 420 SL, Ethrel, Promalin 3,6 SL.

Oprócz podstawowego zadania jakim jest przerzedzanie owoców, preparaty te stosowane w różnych terminach pełnią inne funkcje, a mianowicie zapobiegają przedwczesnemu opadaniu owoców, przyśpieszają dojrzewanie jabłek, poprawiają wybarwienie i wielkość owoców oraz zapobiegają ordzawianiu się niektórych odmian jabłek (Golden Delicious).

oprac. mgr inż. A.WITEK

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA FINANSÓW

z dnia 6 kwietnia 1993 r.

zmieniające rozporządzenie w sprawie podatku dochodowego od osób prawnych

Na podstawie art.2 ust.5 ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych oraz o zmianie niektórych ustaw regulujących zasady opodatkowania (Dz.U. Nr 21, poz.86, Nr 40, poz.174, Nr 68, poz.341 i Nr 100,poz.498 oraz z 1993 r. Nr 11, poz.50 i Nr 28, poz.127) zarządza się, co następuje:

1. W rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 3 kwietnia 1992 r. w sprawie podatku dochodowego od osób prawnych (Dz.U. Nr 32, poz.138) dotychczasową treść 1 oznacza się jako ust. 2 i dodaje ust. 1 w brzmieniu:

"1. Ustala się minimalne okresy przetrzymywania zakupionych zwierząt i roślin, przy których zachowaniu działalność uznawana jest za działalność rolniczą:

1) miesiąc - w przypadku roślin,
2) 6 tygodni - w przypadku drobiu rzeźnego,
3) 2 miesiące - w przypadku pozostałych zwierząt - licząc od dnia nabycia".

2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Finansów: J. Osiatyński

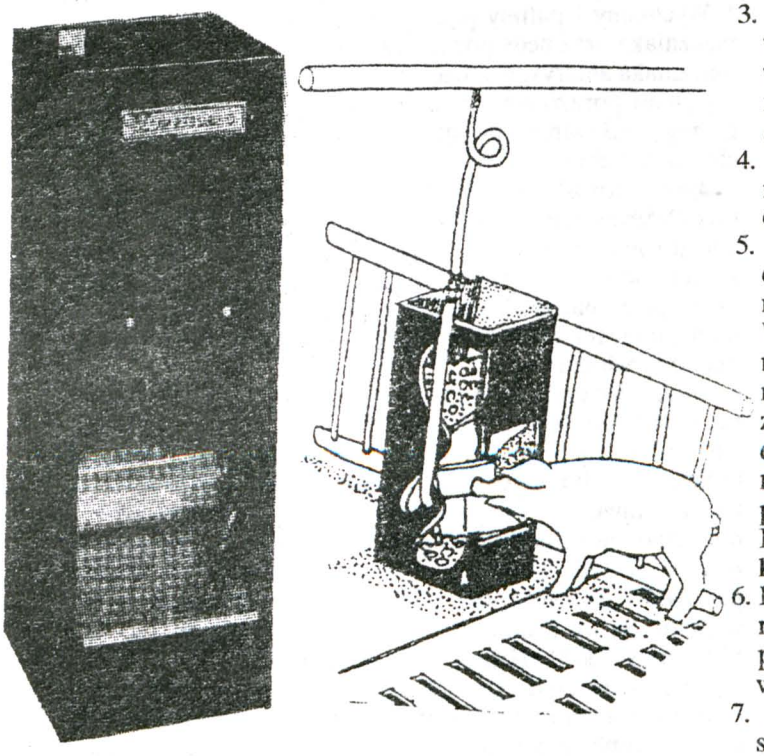

ŻYWIENIE TRZODY CHLEWNEJ PRZY WYKORZYSTANIU
AUTOKARMNIKÓW

W ramach prowadzonych prac upowszechnieniowo-wdrożeniowych prowadzonych przez O D R w Grabanowie, realizowany był na terenie województwa temat "Poprawa ekonomiki tuczu trzody chlewnej poprzez przejście z żywienia tradycyjnego na żywienie papką z zastosowanim automatów paszowych".Temat ten prowdzony był w następujących gospodarstwach :

1. Czarnocki Franciszek zam. Niemojki gm. Łosice
2. Chilimoniuk Jarosław zam. Horodyszcze gm.Wisznice
3. Eksmont Franciszek zam. Kopina gm. Milanów
4. Izdebski Franciszek zam. Olszewnica gm. Kąkolewnica
5. Ilczuk Henryk zam. Dziatkowskie gm. Huszlew
6. Jaszczuk Kazimierz zam. Zabłocie gm Biała Podl.
7. Martychowiec Mikołaj zam. Wygnanka gm.Sosnówka
8. Miszczak Jadwiga zam. Kostry gm. Milanów
9. Piękowski Leszek zam.Łukowce gm.Biała Podl.
10. Słobodziński Włodzimierz zam.Wohyń gm. Wohyń

W ramach tego tematu rolnicy przeprowadzili modernizacje kojców oraz zainstalowali automat paszowy ze zraszaczem .

W wyniku przeprowadzonych obserwacji uzyskano średnie dzienne przyrosty masy ciała wynoszące 700 gram przy zużyciu 3,8 kg mieszanki pełnoporcjowej (śruty zbożowej uzupełnionej koncentratami lub superkoncentratami).Lustracje tematu pozwoliły na wyciągnięcie następujących wniosków :

1. Żywienie tą metodą pozwoliło zmniejszyć do minimum nakłady pracy na zadawanie paszy zwierzętom,wyeliminować marnotrawstwo paszy,skrócić okres tuczu o około 20 dni.
2. Dwa automaty paszowe instalować zawsze tylną ścianą do siebie na styk, względnie ustawiać je na przeciwległych kątach kojca, aby świnie miały swobodny dostęp do auto matów.
3. Automaty winny być dobrze zamocowane do przedniej względnie bocznej ściany pomieszczenia. Najlepiej przewiercić w bocznej lub tylnej ścianie automatu dwa otwory i za pomocą odpowiednich śrub zamocować do ściany (kojca) .
4. Używając automaty paszowe nie należy stosować innych metod karmienia i pojenia świń, gdyż obniża to osiągnięcie pozytywnych wyników w hodowli.
5. Należy zwrócić uwagę na ciśnienie wody doprowadzanej do automatu. Dla prosiąt od 6-30 kg ciśnienie nie powinno przekroczyć 3 bar, dla tuczników - 6 bar.
   W celu zredukowania ciśnienia, jak również jego utrzymania na jednakowym poziomie, najlepszym rozwiązaniem jest zamontowanie pojemnika na pewnej wysokości z pływakowym regulatorem dopływu wody.W ten sposób ciśnienie zredukowane być może do 0,1 - 0,2 bar.Urządzenie to zabezpiecza bowiem zaopatrzenie w wodę nawet podczas przerw w dopływie wody wodociągowej.
   Innym rozwiązaniem jest zamontowanie zaworu redukcyjnego.
6. Należy zwrócić uwagę aby woda z przewodów w automacie nie wyciekała. Niezbędne jest dobre przewietrzanie pomieszczeń, aby nie dopuścić do skraplania się nadwyżki wilgoci.
7. Zadawana pasza powinna zawierać minimum 82 % suchej masy.
   Jeżeli zawartość wilgoci jest wyższa to następuje utrudnienie w regulacji automatu. W przypadku bardzo silnego zawilgocenia paszy należy sprawę wyjaśnić z dostawcą.
8. Pasza używana w automacie nie może zawierać dodatku słomy,siana , gdyż powodują one zatykanie się automatu.Paszę należy regularnie kontrolować.
9. Każdorazowo poruszenie klapy przez świnie powinno spowodować spadek porcji paszy nie większy niż 5 gramów. W przypadku gdy w korytku pozostają resztki paszy, należy zmniejszyć wychylenie klapy (dzwignią znajdującą się w koszu zasypowym).
10. Optymalne wykorzystanie jednego automatu osiąga się, gdy korzysta z niego 8-12 sztuk świń. Dopuszcza się wprawdzie do 16 sztuk , jednak w tym wypadku automat paszowy jest w ciągu doby prawie 100% stale zajęty.
    Istnieje możliwość powiększenia pojemności automatu paszowego poprzez dostawienie dodatkowych ścianek w górę.

Jeżeli wszystkie wyżej wymienione punkty będą przestrzegane automat będzie nizawodnie funkcjonował.

Żywienie tą metodą zyskało aprobatę wśród rolników .Obecnie mamy zainstalowanych w województwie około 35 takic

Specjalista d/s mechanizacji
mgr inż. B. Fiłatiuk

Zwalczanie stonki ziemniaczanej

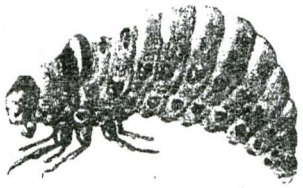

W warunkach klimatycznych Polski pojawia się głównie jedno pokolenie, drugie pokolenie bywa tylko w wyjątkowo ciepłe lata i nie we wszystkich rejonach kraju. Chrząszcze wychodzą z gleby, gdy temperatura na głębokości do 25 cm przez kilka dni utrzymuje się na poziomie 14 °C, a powietrza 15°C. Okres ten wypada głównie w pierwszej połowie maja, chociaż w niesprzyjających warunkach dla rozwoju owada może ulec wydłużeniu. Po kilku dniach intensywnego żerowania samice po kopulacji składają jaja w złożach po 10-40 szt. Samica w ciągu dnia może złożyć 1-2 złoża, lecz nie codziennie, bo musi robić przerwy na dokarmianie organizmu. W całym okresie składania jaj samica może złożyć około 600-1000 jaj.
Rozwój jaj jest ściśle związany z temperaturą powietrza: 25°C - 5 dni, 20°C - 7 dni, 15°C - 20 dni.
Rozwój larwalny tj. od wylęgu z jaj do zejścia do gleby na przepoczwarczenie jest związany z temperaturą powietrza i trwa od 20 do 35 dni. Próg fizjologiczny dla rozwoju larw wynosi 11,5°C.
Po trzecim lnieniu larwy schodzą do gleby celem przepoczwarczenia i po upływie 18-24 dni z poczwarek wychodzą chrząszcze pokolenia letniego. Młode chrząszcze intensywnie żerują gromadząc zapasy tłuszczu, a niektóre samice składają jaja i obumierają.
Od połowy sierpnia chrząszcze schodzą do gleby na przezimowanie na głebokość 10-120 cm w zależności od typu gleby. Niekorzystne warunki w trakcie zimowania mogą spowodować wyginięcie stonki. Przeżywa jedynie kilka procent chrząszczy, jednak wysoki współczynnik rozmnażania sprzyja szybkiej odbudowie populacji. Optymalna temperatura dla rozwoju szkodnika +25°C.
Główną rośliną żywicielską dla stonki ziemniaczanej jest ziemniak, jednak w przypadku jego braku stonka żeruje na: pokrzyk wilcza jagoda, lulek czarny, bieluń dzięd zierzawa, pomidory, psianka czarna, kolcowój szkarłatny.

Progi ekonomicznej szkodliwości stonki ziemniaczanej.

1 chrząszcz po przezimowaniu na 25 roślinach
1 złoże jaj na 1 roślinie
15 larw na 1 roślinie (straty minimalne)
60 larw na 1 roślinie (istotne straty)

Masowy pojaw stonki ziemniaczanej może spowodować straty plonu potencjalnego nawet do 80 % przy intensywnym żerowaniu wszystkich stadiów rozwojowych. Chrząszcze po okresie zimowania mogą powodować obniżenie plonów odmian wczesnych i bardzo wczesnych. Najgroźniejsze dla roślin ziemniaka jest stadium larwalne , bowiem larwy trzeciego (L_3) i czwartego (L_4) stadim przy masowym pojawie mogą doprowadzić do tzw. gołożerów i całkowitego zniszczenia plantacji. Natomiast bardzo liczny pojaw chrząszczy pokolenia letniego w sprzyjających warunkach (ciepłe lato) może stonowić zagrożenie dla odmian średniopóźnych i późnych.
Zwalczanie stonki ziemniaczanej:
- metoda agrotechniczna to wczesne sadzenie ziemniakami podkiełkowanymi lub pobudzonymi, bowiem na starszych roślinach rozwój larw jest utrudniony ze względu na zawartość niekorzystnych substancji pokarmowych.
- metoda biologiczna polega na wprowadzeniu na plantacje ziemniaków wrogów naturalnych stonki jak: ptaki, płazy, owady, nicienie, bakterie oraz stosowanie biopreparatów np: Novodor.
- metoda chemiczna składa się z trzech elementów:

prawidłowy termin wykonania zabiegu

W naszych warunkach klimatycznych podstawowym zabiegiem jest zwalczanie larw. Optymalnym terminem jest popjawienie się stadim larwalnego L_3 tj. III dekada czerwca - I dekada lipca. Ze względu na rozciągnięcie w czasie cyklu rozwojowego stonki ziemniaczanej i ograniczony czasokres działania insektycydów istnieje czasami konieczność powtórnego wykonania zabiegu.

poprawna technika wykonania opryskiwania

Przed wykonaniem oprysku opryskiwacz powinien być zbadany na stole do badania rozkładu wypryskiwanej cieczy , a ewentualne nieprawidłowości powinny zostać usunięte. Przed opryskiem należy też usunąć z plantcji kwitnące chwasty co zapobiegnie zatruciu pszczół. Opryski wykonujemy wieczorem lub wcześnie rano ze względu na temperaturę i możliwość zatrucia pszczół. Oprysk wieczorny stosujemy przy preparatach, których okres prewencji dla pszczół jest dłuższy niż 1 godzina.

prawidłowy dobór środków stonkobójczych

Należy pamiętać o przemiennym stosowaniu insektycydów celem zmniejszenia ryzyka uodpornienia się szkodnika na aplikowane środki.
Podaję aktualny wykaz pestycydów wg zaleceń Instytutu Ochrony Roślin.

Preparat	Daw. na ha	Temp. °C	Uwagi
Nomolt 150 SC Novodor	o,25 l 2-4 l	nie wpł pow.15	Opryskiwać w okresie masowego składania jaj i wylęgu larw stadium L_1
Bancol 50 WP	0,3-0,4 kg	pow.10	Opryskiwać w okresie pojawienia się na plantacji larw stadium L_2-L_3. Wcześniejsze wykonanie zabiegu zwalczania jest mniej skuteczne, ponieważ na plantacji znajdują się jeszcze liczne złoża jaj, których preparaty nie niszczą. Natomiast opóźnienie zabiegu może spowodować uszkodzenie części nadziemnej rośliny przez larwy. Larwy stadium L_4 są mniej wrażliwe na działanie preparatów.
Chlormecyd	2-2,5 l	15-20	
Cymbusz 10 EC	0,25-0,3 l	poniżej	
Cyperkil 25 EC	0,1-0,12 l	20	
Decis 2,5 EC	0,2-0,3 l	- " -	
Decisquick	0,3 l	15-20	
Ekalux 25 EC	0,75-1 l	pow.15	
Enolofos	0,5-0,75 l	pow.10	
Fastac 10 EC	0,08-0,1 l	poni.20	
Filitox	0,75-1 l	pow.15	
Fozamet	3-3,5 l	15-20	
Fury 100 EC	0,1 l	poni.20	
Hostathion 40EC	0,9 l	pow.15	
Ipofos 25	0,8-1,2 l	pow.10	
Karate 025 EC	0,2-0,3 l	poni.20	
Marshal 250 EC	1-1,5 l	pow.15	
Metofos płynny	2,5-3 l	15-20	
Nurelle D 550 EC	0,5-0,7 l	15-25	
Propotox M pł.	3-4 l	15-20	
Ripcord 10 EC	0,25-0,3 l	poni.20	
Sevin XLR	1,5 l	pow.20	
Sherpa 10 EC	0,25-0,3 l	poni.20	
Sumi Alpha 050EC	0,2-0,25 l	"	
Sumicidin 20 EC	0,3-0,4 l	"	
Trebon 30 EC	0,3 l	"	
Trebon 10 SC	0,45-0,6 l	"	
Unden 50 WP	0,6-1 kg	pow.15	
Zolone 35 EC	1,5-2 l	"	
Zolone 30 WP	2 kg	"	

Rubryka pod nazwą "Temp. °C" podaje optymalne temperatury powietrza podczas stosowania preparatów. Przed wykonaniem zabiegu należy zapoznać się z instrukcją zamieszczoną na opakowaniu i wykonać wszystkie jej zalecenia.

Na podstawie materiałów Instytutu Ziemniaka oraz zaleceń Instytutu Ochrony Roślin opracował: **A. Matuszewski**

Oferta

Gospodarstwo Pomocnicze

Ośrodka Doradztwa Rolniczego

w Grabanowie

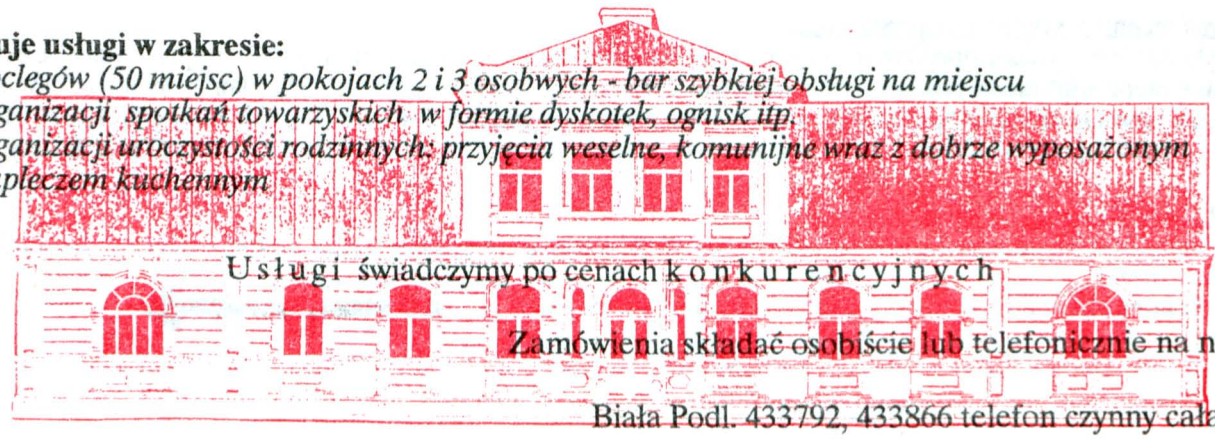

oferuje usługi w zakresie:

- *noclegów (50 miejsc) w pokojach 2 i 3 osobowych - bar szybkiej obsługi na miejscu*
- *organizacji spotkań towarzyskich w formie dyskotek, ognisk itp.*
- *organizacji uroczystości rodzinnych: przyjęcia weselne, komunijne wraz z dobrze wyposażonym zapleczem kuchennym*

Usługi świadczymy po cenach konkurencyjnych

Zamówienia składać osobiście lub telefonicznie na numer:

Biała Podl. 433792, 433866 telefon czynny całą dobę.

INSTYTUT NAWOZÓW SZTUCZNYCH

W PUŁAWACH

Produkuje i oferuje do sprzedaży płynne koncentraty azotowo-magnezowo-mikroelementowe **INSOL** do nawożenia dolistnego :

Nawozy bezchlorkowe

INSOL - 1	- warzyw i upraw polowych	INSOL - P	- krzewów i drzew owocowych
INSOL - 3	- zbóż	INSOL - ZBR	- ziemniaków,buraków,rzepaku
INSOL - 4	- buraków cukrowych	INSOL - Ch	- chmielu
INSOL - 5	- rzepaku	INSOL - K	- kukurydzy
INSOL - 6	- roślin strączkowych	INSOL - Fe	- do zwalczania chlorozy w uprawach ogrodniczych
INSOL - 7	- ziemniaków , zapobiega infekcji zarazą ziemniaka		

ZALETY KONCENTRATÓW

- proporcje składników dostosowane są do wymagań roślin w okresie ich intensywnego wzrostu ,
- zwiększają pobieranie składników pokarmowych z gleby ,
- brak osadu w wersji fabrycznej i po rozcieńczeniu ,
- niskie dawki jednorazowe 0,5 - 2 l / ha,
- niskie ceny : od 18.500 zł / l,
- trwałość w temperaturze - 20 °C do 40 °C ,
- mogą być stosowane w połączeniu z roztworami mocznika i pestycydami ,
- nie korodują części roboczych opryskiwaczy ,
- poprawiają zdrowotność roślin ,
- wytwarzane z czystych surowców i nie zawierają toksycznych zanieczyszczeń ,
- mikroelementy są w nich skompleksowane naturalnym kompleksonem o działaniu biostymulującym

W/g doświadczeń przeprowadzonych w Instytucie Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa koncentraty INSOL powodowały zwyżki plonów dochodzące do :

- zboża 9,2 q / ha , łącznie z mocznikiem 14,2 q / ha ,
- rzepak 4,2 q / ha , łącznie z mocznikiem 12,5 q / ha ,
- buraki cukrowe 71 q / ha ,
- ziemniaki 42 q / ha .

Sprzedaż koncentratów INSOL w woj. białsko-podlaskim prowadzą :

1. Hurtownia WISTAL ul. Słoneczna 10 , Parczew , tel. 54-20-63 ,
2. PPUH AIDA ul. Pocztowa 2 , Biała Podlaska , tel. 43-77-57 ,
3. Sklep Przemysłowo - Rolny S. Niewęgłowski Wohyń .

SUSZARNIE

produkcji firmy ARAJ

do wszystkich gatunków zbóż, ekologiczne, oszczędne, nowoczesne

- **suszarnie o pracy ciągłej dużej i średniej wielkości**
- **mniejsze suszarnie porcjowe**
- **suszarnie podłogowe różnej wielkości**

Projektujemy, doradzamy, kompletujemy urządzenia towarzyszące, instalujemy, uruchamiamy, szkolimy.

NOWOŚĆ !!! suszarnie tunelowe do owoców i warzyw

Ponadto oferujemy silosy własnej produkcji, zagraniczne urządzenia transportowe, czyszczalnie wstępne, nawiewowe piece grzewcze.

Nie zwlekaj - Skontaktuj się z nami - Uzgodnij szczegóły

Przedsiębiorstwo Produkcyjno - Wdrożeniowe "ARAJ" sp. z o.o.
50-412 Wrocław ul. Mazowiecka 17 pok. 316
tel. 335 30, fax 303 14 araj, telex 715484 araj

K r z y ż O w k a Nr 8.

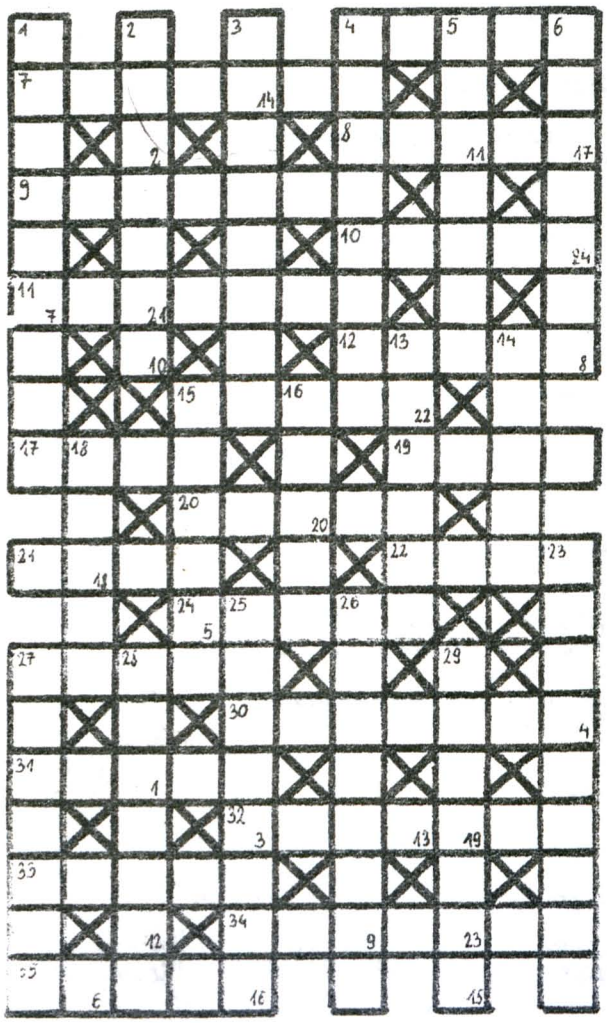

Rozwiązanie krzyżówki Nr 7 - hasło " W I O S N A"

POZIOMO:

4. Antena kierunkowa
7. Pierwsza stolica Polski
8. Element konstrukcji wykonujący ruch prostoliniowy
9. Afrykański bocian
10. Miejsce olimpiady w 1896 r.
11. Żółtodziób, gołowąs
12. Materiał na garnitury
15. Braki w kasie
17. Kapitan z powieści Juliusza Verne'a
19. Już nie oddycha
20. Rodzaj pistoletu
21. Miasto na Litwie
22. Syn Dedala, pierwszy lotnik
24. Ryba z karpiowatych
27. Tytuł arystokratyczny
30. Bardzo wysoki dom
31. Starszy brat telewizora
32. Zaczyna każdy rok
33. Czerwony lub pastewny
34. Malutki znak choroby
35. Pogardliwie o Niemcu w czasie II wojny światowej

PIONOWO:

1. Naczelny wódz Achajów pod Troją
2. Narzędzie do robienia dziur
3. Mała broń szlachcica
4. Dobrobyt, życie bez ograniczeń
5. Chroni oko

6. Wschodni pojazd bez silnika. 13. Statek powietrzny bez napędu. 14. To potęgi klucz. 15. Europejskie księstwo. 16. Nalot w piecach hutniczych. 18. Tarcza Zeusa. 23. Prezydent Rzeczpospolitej Polski na Wychodźstwie w latach 1979 - 1986. 25. Przyrząd do oględzin wewnętrznych powierzchni rur i małych zbiorników. 26. W narodzie nie ginie. 27. Samochód z piwem i kiełbaskami. 28. Ostatni król Wizygotów. 29. Płynie przez Legnicę.

REDAKCJA "DORADZTWA ROLNICZEGO" przyjmuje do opublikowania ogłoszenia, komunikaty, informacje handlowe, oferty od rolników indywidualnych bezpłatnie (którzy posiadają wykupiony abonament na prenumeratę miesięcznika "Doradztwo Rolnicze") i firm handlowych, produkcyjnych itp. w/g cennika:

- ogłoszenia drobne	3.000 zł/1 słowo	- powt. ogłoszenia do 5 razy	3.500 zł/cm^2
- za każde powtórzenie	2.500 zł/1 słowo	- powt. ogłoszenia do 10 razy	3.000 zł/cm^2
- ogłoszenia ramkowe	4.000 zł/cm^2	- powyżej 10 razy	2.500 zł/cm^2

ADRES REDAKCJI: Grabanów 21-500 Biała Podlaska
Telefon: Biała Podl. 433792, 433866, 411247,
411255-Dyrektor, telefax 438198
telex 863330

WYDAWCA: OŚRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO
DYREKTOR: inż. Tarasiuk Eugeniusz **Z-ca DYREKTORA** mgr Jeleń Stanisław
REDAKTOR NACZELNY: Chachulski Bohdan
ZESPÓŁ REDAKCYJNY: K. Kuresza, R. Juszczuk, B. Fiłatiuk, Cz. Mirczewska, A. Matuszewski, A. Strącicka, A. Radzikowska, B. Warda, A. Witek, A. Żurkowska, specjaliści terenowi doradztwa roln. i specj. WGD.
SKŁAD I WYDRUK KOMPUTEROWY: M.Zając, A.Mazur
DRUK: I. Wagner - Poligrafia ODR. Nr zamówienia...25/93...nakład...3.200..szt.